

```
root@trubadurs:/var/crash# ls --sort=time -lr
```

```
total 0
```

```
-rw-rw-r-- 1 root root 0 2011-12-29 21:30 Васил Велчев  
-rw-rw-r-- 1 root root 0 2011-12-29 21:30 Мориън Ф. Макхио  
-rw-rw-r-- 1 root root 0 2011-12-29 21:31 Зорница Ангелова  
-rw-rw-r-- 1 root root 0 2011-12-29 21:31 Кори Доктороу  
-rw-rw-r-- 1 root root 0 2011-12-29 21:31 Кидж Джонсън  
-rw-rw-r-- 1 root root 0 2011-12-29 21:31 Преслава Кирова  
-rw-rw-r-- 1 root root 0 2011-12-29 21:32 Джон Кесъл  
-rw-rw-r-- 1 root root 0 2011-12-29 21:32 Владимир Кабрански  
-rw-rw-r-- 1 root root 0 2011-12-29 21:32 Питър Уотс  
-rw-rw-r-- 1 root root 0 2011-12-29 21:32 Дерек Зумстег  
-rw-rw-r-- 1 root root 0 2011-12-29 21:32 Бенджамин Розенбаум  
-rw-rw-r-- 1 root root 0 2011-12-29 21:32 Диана Великова  
-rw-rw-r-- 1 root root 0 2011-12-29 21:33 Мари Робинет Ковал  
-rw-rw-r-- 1 root root 0 2011-12-29 21:33 Владимир Полеганов
```

```
root@trubadurs:/var/crash# █
```


СБОРИЩЕ НА ТРУБАДУРИ

год. I, брой 2
29 декември 2011

СЪДЪРЖАНИЕ

Васил Велчев
СВЕТЛИНКА В МРАКА

Морийн Ф. Макхю
ВЛАКЪТ НА ЛИНКЪЛН

Зорница Ангелова
ДИВАТА КРУША

Кори Доктороу
ПЕЧАТНО ПРЕСТЪПЛЕНИЕ

Кидж Джонсън
БОРБА

Преслава Кирова
НА КОГО СА НУЖНИ ВЕЧЕ МУЗ-И

Джон Кесъл
В ЦЕНТЪРА

Владимир Кабрански
КОСМИЧЕСКО НАШЕСТВИЕ

Питър Уотс
ПРАТЕНИК

Дерек Зумстег
РАЗГОВОРИ СЪС И ЗА ЕЛЕКТРИЧЕСКАТА МИ ЧЕТКА ЗА ЗЪБИ

Бенджамин Розенбаум
СМЪРТОНОСНИЯТ КАПАН НА Д-Р НЕФАРИО

Диана Великова
СПИРКАТА

Мари Робинет Ковал
ЗА СОЛО ВИОЛОНЧЕЛО, ОПУС №12

Владимир Полеганов
ПТИЦИТЕ

Информация
КОЛКО ТРУБАДУРИ СА НУЖНИ ЗА ЗАВИВАНЕТО НА ЕДНА КРУШКА

Пръв видя светлинката малкият Олег. Беше избягал от училище и се мотаеше из онези участъци от Кораба, където рядко надзъртат възрастните. А кое място може да бъде по-подходящо за целта от наблюдателната зала? Когато малко по-късно дойдоха членовете на командния състав, се учудиха колко чисто и подредено е там – никой от тях не беше се отбивал на това място от много години, а не се забелязваше нито една паяжина. Оказа се, че Олег е бил доста чест посетител на залата, и съответно се беше погрижил пребиваването му в нея да е по-приятно.

Разбира се, през следващите дни, когато имаха време да осмислят нещата, те си спомниха как в детските си години са идвали тук и са се взирали с часове в черното небе с надеждата да се сбъдне онова, за което си мечтае всяко дете на Кораба – да видят сред гъстия мрак на умираща вселена мъничка светлинка, свидетелстваща, че някъде там, достатъчно близо, за да бъде достигната в рамките на човешкия живот, има звезда.

Всеки от тях беше идвал в наблюдателната зала многократно в определен период от детството си. Беше се взирав в тъмнината, докато го заболят очите, и много често му се струваше, че ей сега, само след миг, чудото ще се случи, че малката светла игла ще пробие небето и ще освети мрачното бъдеще на почти изчерпалия ресурсите си Кораб и на населяващите го отломки от славния някога човешки вид. Но естествено, светлинката все не се появяваше, и следващия път престоят на детето в залата беше по-кратък, след седмица посещенията му оредяваха, за да престанат съвсем след известно време.

Досега.

Нещо се беше променило. Отнякъде, между чудовищните гравитационни полета на изпълнителите вселената черни дупки, се беше промъкнал лъч светлина.

Имаше само едно правдоподобно обяснение за природата на този светлинен източник, но въпреки това офицерите не избързаха със съобщаването на новината, а оставиха учените да си свършат работата. След като бяха извършени всички необходими изследвания и наблюдения, изводът беше категоричен: някъде там имаше звезда, около която обикаляха множество планети.

На следващия ден Общото събрание на Кораба се събра в конферентната зала, като специално заради събитието беше организирано пряко излъчване по всекорабната телевизия, за пръв път от десетки години.

Капитан Зелидис застана на трибуната, подръпна буйната си черна брада, премести ръката си върху гъстите си черни къдрици и започна да говори:

– Както вече сте чули, открихме звезда. Мисля, че за всички е ясно какво означава това. Ресурсите на Кораба са почти изчерпани, имаме енергия само за едно ускоряване и намаляване на скоростта, и ако в близко бъдеще не попаднем на нови запаси от материя, ще се наложи да късаме от самата плът на кораба, за да храним Конвертора. Една звезда с планета около нея ще ни даде невъобразимо много време за отдых на цивилизацията ни и отлагане на гибелта ѝ, а защо не и възраждането ѝ? Вероятно ще можем да останем там много поколения, ще възстановим запасите си от материя за Конвертора, ще черпим светлина и енергия директно от звездата, което ще ни помогне да възстановим кръговрата на природата в кораба ни, може и да осъществим контакт с други цивилизации, привлечени от звездата. Предлагам да направим корекция в курса и да поемем към звездата. Вие как смятате?

Естествено, думите на капитана бяха посрещнати с всеобщо одобрение. Само един представител на опозицията, който по-скоро искаше да се изрепчи на капитана, отколкото имаше убедителни доводи против, се опита да възрази:

– Вярно е, че ресурсите ни са изчерпани, но все пак имаме някаква енергия за извънредни ситуации. Не е ли по-добре да продължаваме да летим по инерция и да се надяваме, че някой ден ще срещнем материя или цяла звезда на пътя си? Струва ли си да хабим целия си запас от енергия сега? А ако звездата излъже очакванията ни?

Веднага обаче се изправи ръководителят на управляващата партия и потуши безмилостно възраженията му:

– Дори когато летим по инерция, се налага от време на време да променяме курса си, за да избягваме гравитационните полета на черни дупки, озовали се на пътя ни. Рано или късно енергията ни все пак ще свърши, а няма гаранция, че ще се натъкнем на някаква материя. Докато там – посочи той театрално към малката светлинка в илюминатора – имаме колкото си искаме енергия. Нямаме право да не се възползваме от тази възможност.

Дебатите бяха кратки. Почти единодушно Общото събрание на Кораба гласува за промяна на курса и насочване към звездата. Двигателите се включиха, необходимите корекции в курса бяха направени и малкият астероид отплава към далечната светлинка в мрака.

* * *

Когато пътуването им беше към края си, ненадейно бяха призовани от друг кораб.

Капитан Зелидис нареди да бъде отворен канал

за видеовръзка.

На екрана се появи извънземен хуманоид със зеленикава кожа и рогов израстък на челото. Той заговори на непознат език.

Капитанът подръпна проскубаната си бяла брада и премести ръката си върху голото си теме.

– Включете Матрицата на Стоичков! – нареди той.

Новоназначеният адютант на капитана, младши лейтенант Олег Страчевски, стартира универсалната превеждаща програма, кръстена на името на древния спортист, прочут с уменията си да овладява чужди езици.

– ...забранява се преминаването ви по-нататък – заяви зеленото извънземно на екрана. – Всички възможни вътрешни орбити вече са заети. Ако подпишете Пакта за сътрудничество и взаимопомощ, ще ви бъде разрешено да заемете следващата по ред външна орбита и да чакате да ви се освободи място по-навътре.

– Хм. А кога ще се освободи такава?

– През следващата местна година, смятано спрямо сегашната ви орбита при средната орбитална скорост за тази звездна система, най-вътрешният кораб ще довърши своята почивка и дозареждане със суровини, след което ще отпътува. След отпътуването му всички кораби ще преминат с една орбита по-навътре. Разбира се, още отсега ще можете да използвате всички ресурси, достъпни за настоящото ви местоположение.

– Има две комети, чиито орбити достигат дотук, сър – обади се научният офицер.

Капитанът се замисли, като че ли имаше някакви алтернативи.

– Е, добре – каза той най-накрая. – Дайте го насам този Пакт за сътрудничество.

* * *

– Приближава се кораб, сър!

Капитан Страчевски се затрътри към командната зала, като разбутваше с бастуна си пъпещите по пода итериански бебета. Когато свърна по коридора към залата, замалко да се блъсне в простира, на който зибарските бежанци бяха окачили прането си, а при влизането си в залата беше принуден да премине през изплетената от пежабския посланик паяжина.

– Отворете канал за връзка! – извика той, докато прогонваше настанилия се нахално в креслото му малиарски зъбел. – И веднага щом подпишат Пакта, им пробутайте тарийските просяци и сломанските монахини!

В илюминатора се виждаше местната звезда – все още една малка светлинка в мрака.

ВЛАКЪТ НА ЛИНКЪЛН

от Морийн Ф. Макхю

награда „Хюго“ 1996, награда „Локус“ 1996, номинация за награда „Небюла“ 1996

Покрай железопътната линия стоят войници от Великата армия на Републиката. Това са войниците на генерал Додж, пазят релсите за влака „Линкълн“. Ако застана както трябва, краищата на бонето ми са като конски капаци и въобще не ги виждам. Пролетна вечер е. В двора на къщата люляците цъфтят. Майка ми е забола клонче под брошката на роклята си. Усещам го как ухае, дори в тълпата от всички тези хора, чакащи влака. Усещам мириxa на люляк и миризмата на твърде много скупчени хора, и лекия привкус на пепел във въздуха. Искам да се прибера вкъщи, но къщата вече не е наша. Приглаждам черната си рокля. Тук, на перона на гарата, всички сме в траур.

Влакът ще ни отведе до Сейнт Луис, откъдето ще заминем за Оклахома. Казват, че ще трябва да вървим пеша, но не знам дали майка ми ще издържи. Не е добре още от зимата на 62-ра. Проверявам чантата с вода и провизиите ни.

– Джулия Аделейд – казва майка, – мисля, че трябва да си отидем у дома.

– Дошли сме да хванем влака – много остро, отвърещам аз.

Казвам се Клара, сестра ми Джулия е с единайсет години по-голяма от мен. Джулия е омъжена и живее в Тенеси. Майка ми примигва и докосва неуверено клончето люляк. Ако не съм рязка с нея, ще продължи да настоява.

Чакам. Когато бях по-малка, се опитвах да приуча непокорството в мен на християнско милосърдие. Бог не ни изпраща нищо, което да не можем да понесем. Сега се опитвам единствено да спазвам благоприличие, да държа външното си аз дисциплинирано. Чувс-

твото е вътре в мен – гняв, който не мога да изкажа. Като да си постоянно в напрежение, като лък, който се огъва, огъва и огъва...

– Кога ще си отидем у дома? – пита майка ми.

– Скоро – отговарям, защото така е по-лесно.

Но тя няма да запомни и в един момент ще попита отново. И отново, и отново по време на това дълго, дълго пътуване до Сейнт Луис. Опитвам се да бъда добра дъщеря християнка и си напомням, че вината не е нейна, че войната я превърна в стара жена, или че нейният ум е пълнен с дупки и всичко ново изтича през тях. Но вината за това не е и моя. Аз дори не се опитвам да въздържам чувствата си и зная, че се изписват на лицето ми. Единственият начин да си истински е да си истински отвътре, а аз не съм. Аз съм пълна с нехристиянски чувства. Немоцта на майка ми е нейно изпитание, а също така и мое.

Иска ми се да бях някоя друга.

Влакът приближава с бавно пуфтене по релсите – стар и зле поддържан, но се вижда, че някога е бил пример за чиста и красива изработка. Под прахта е с цвят на тъмно бордо. Казват, че са го построили за президента Линкълн, но след опита за атентат президентът е твърде слаб, за да пътува. Хората започват да се блъскат на ръба на перона, влачат чантите и покъщнината си. Не знам как ще се справя с нашата пътна чанта. Ако бяха позволили на Зийк да дойде, поне щях да съм сигурна, че е опаковал всичко, но сега негрите са свободни и не могат да помагат. В известието пишеше, че на гарата е забранено за работили в семейства негри, въпреки че виждам лицата им тук-там из тълпата.

Влакът спира преди гарата, за да напълнят вода.

– Баща ти ли е? – обажда се плахо майка ми. – Виждаш ли го във влака?

– Не, мамо – казвам. – Ние ще вземем влака.

– Ще отидем ли да видим баща ти? – пита тя.

Няма значение какво ѝ отговарям – тя ще го забрави до няколко минути, но не мога да ѝ кажа „да”. Не мога да кажа, че ще видим баща ми, дори за да ѝ доставя няколко мига радост.

– Отиваме да видим баща ти ли? – пита отново тя.

– Не – отговарям.

– Къде отиваме?

Внимателно ѝ обяснявам всичко и тя плаче всеки път, когато го правя. Хората се блъскат на перона към влака, а аз се опитвам да реша дали да преместя ръчната ни чанта по-напред. Защо така бързат да се качат? Ще ни отведе всичките.

– Къде отиваме? Джулия Аделейд, отговори ми незабавно! – казва майка ми с твърде разтреперан за нея глас.

– Аз съм Клара – произнасям. – Отиваме в Сейнт Луис.

– Сейнт Луис? – повтаря тя. – Няма нужда да ходим в Сейнт Луис. Не можем да минем през линията, Джулия, и аз... не съм в състояние. Да се върнем у дома! Глупаво е...

Не можем да се върнем у дома. Генерал Додж е дал да се разбере, че ако не се появим на гарата тази сутрин и не отбележат имената ни в списъка, ще арестува мъжете от града до един и след това ще разстреля всеки десети. Градът му повярва – когато генералът отговаряше за линията към Вашингтон, постъпи по същия начин: арестува мъжете и бесеше по един всеки път щом стреляха по някой от влаковете.

Чува се вик и единственото, което успявам да видя, е как тълпата прелива като вълна през ръба на перона. Всеки се страхува, че няма да има място. Грабвам пътната чанта и ръката на майка ми, и задърпам и двете. Куфарът е толкова тежък, че пръстите ме болят. Водата и храната също притискат рамото ми. Майка ми е дребна и когато я слагам в леглото ве-

чер, всичко у нея е така миниатюрно, сякаш е дете. Но сега отказва да помръдне, съпротивлява се и разтваря широко уста, розова и мокра отвътре, в ридание, което едва чувам сред виковете на тълпата. Не съм сигурна дали не трябва да оставя куфара и да я издърпам, и за момент си мисля да оставя нея, да оставя някой друг да я качи на влака и да я потърся по-късно.

Един мъж от тълпата я блъска силно отзад. Лицето му е изкривено от гняв. Защо е толкова ядосан? Майка ми пада върху ми и тълпата ни блъска. Опитвам се да удържа куфара, но ръкавиците ми са хлъзгави, а и мога да го нося само с дясната ръка – с лявата се опитвам да държа майка ми. Тълпата се блъска около нас, опитвайки да ни изтласка през ръба на перона.

Влакът изсвирва сякаш ще потегля. Всички около нас викат. Майка ми е паднала върху мен. Лицето ѝ притиска гърдите ми. Изплашена е. Лицето ѝ се притиска в мен със срамна интимност, сякаш е мое дете. Майка ми сякаш е мое дете. Изпълват ме отвращение и ужас. Натискът върху ни започва да намалява. Все още държа куфара. Ще се справим. Нека другите се бутат наоколо, аз ще изчакам и ще кача куфара по някакъв начин. Няма да ни принудят да пътуваме с празни ръце.

Очите на майка ми се затварят. Набръчканото ѝ лице се обръща нагоре, торбичките под очите ѝ сякаш са втори, слепи клепащи. Всичко е като в гротеска. Изпадам в пристъп. Искам да бъда някъде, където да се скрия, да затворя прозорците. Имам такива пристъпи, откакто ни съобщиха, че баща ми е мъртъв, когато всичко бе ужас и отчуждение.

Човекът зад мен се е прилепил към гърба ми и искам да му кажа да не го прави, но не мога. Хората около нас плачат. Не виждам нищо, блъскат ме отвсякъде. Продължават да ме изблъскват, но вече не към края на перона, а към предната част, откъдето ще ни позволят да се качим във влака. Чакайте, крещя, но не съм сигурна дали наистина съм извикала. Не чувам

нищо, докато влакът свири. Дали е потеглил? Дали е спрял на гарата? Не мога да разбера, не и без да оставя майка си и куфара. Майка ми изоставя назад сред тълпата. Чувствам как се изплъзва от мен. Очите ѝ са затворени. Тя е огромна кукла, отпусната в ръцете ми. Дори не прави опити да се държи. Предала се е.

Не мога да нося едновременно майка си и куфара. Така че пускам куфара.

Милостиви Боже.

Как ще преживея този момент.

Тълпата ме притиска, блъска, дърпа ме назад. Не успявам да си поема дъх. Пред очите ми има петна, бели искри, прекалено ярки, като метал и като светлина. Краката ми не са под мен. Тълпата ме понася, а краката са някъде зад гърба ми. Не мога да се изправя, не мога да падна. Мисля, че майка ми е до мен, но не мога да я различа и не знам дали тя може да диша в блъскалицата.

Мисля, че ще умра.

Шумът около мен вече не е шум. Нещо друго е, елемент, като вода, заобикаля ме и ме залива.

Всичко това продължава дълго, докато най-накрая усещам краката си под мен и се облягам на хората. Чувствам, че потъвам, но не мога да спра. Перонът е непохватим. Чувствам цялото си тяло насинено и грубо употребено.

Майка ми не е с мен. Майка ми е черна купчина на земята, а аз пропълзявам до нея. Искра ми се да кажа, че като пълзя към нея, чувствам загриженост за състоянието ѝ, но в този момент в мен няма нищо повече от примитивен животински инстинкт и пълзя към нея, защото тя е моя и на света няма нищо друго, което мога да нарека свое. Полата ѝ се е набрала, така че глезените и прасците ѝ се виждат. Лицето ѝ е черно. В началото мисля, че е част от дрехите ѝ, но е лицето, така налято с кръв, че е черно.

Хората все още се качват на влака, но има и хора

на площадката около нас, останали по-назад. И други неща. Изненадващо голям брой обувки, всичките в лошо състояние. Връхни дрехи. Чанти. Вързопи и хора.

Опитвам се да повдигна ръцете ѝ над главата, да вкарам въздух в белите ѝ дробове. Ръцете ѝ са тънки, но не се движат по начина, по който аз искам. Прочетох във вестника, че когато президентът Линкълн бил прострелян, спрял да диша и личният му лекар успял да го накара отново да си поеме дъх. Но може би вестникът греши или работата е по-трудна, отколкото аз си мисля, или не винаги се получава. Не диша.

Сядам на перона и опитвам да измисля как да постъпя сега. В главата ми няма и една полезна мисъл. Няма молитви.

– Госпожо?

Войник на Великата армия.

– Да, сър? – казвам аз. Трудно ми е да гледам към него, да гледам към слънцето.

Той коленичи, но не я докосва. Поне не я докосва.

– Имате ли познати, които остават тук?

Например братовчеди или нещо такова? Някой от „своеволните“ в държанието си към негрите?

– Не и в града – казвам аз.

– Вярваща ли беше тя? – пита той по неговия северен маниер.

– Да, сър – казвам аз, – беше. Бе методистка и трябва да потърсите пастора. Преподобният Робърт Иуолд, сър.

– Ще се погрижа, госпожо. Сега ще трябва да се качите във влака.

– И да я оставя? – казвам аз.

– Да, госпожо, влакът ще тръгне. Съжалявам, госпожо.

– Но аз не мога – казвам.

Той ме хваща за лакътя и ми помага да стана. А аз му позволявам.

– Не сме своеволни – казвам аз. – Къде щяха да

идат Зийк и Рейчъл? Трябваше да ги изхвърлим ли?

Той ми помага да се кача във влака. Хората ме гледат и осъзнавам, че сигурно всичко по мен е в безпорядък. Стоя пред погледите им и се старая да оправя бовето си и да си пригладя роклята. Не знам какво да правя с очите или ръцете си.

Няма свободни места. Чак до Сейнт Луис ли ще трябва да стоя права? Сграбчвам облегалката, за да се задържа права. Изведнъж става топло и всичко е далечно, и мисля, че ще припадна. Стомахът ми се обръща. Дишам през устата, дори не съм сигурна, че държа облегалката.

Но не падам, слава Богу.

– Не е Линкълн – произнася нечий мъжки глас, плътен баритон, а аз се улавям за думите като за спасително въже, изтеглям се обратно към вагона, към света. – Сюард е. Линкълн вече не може да се справи с управлението.

Влакът мирише на тела и топла запотена вълна. От миризмата съм на път да изгубя самообладание, така че трябва да се концентрирам върху дишането през устата. Дишам на малки пресекулки като куче. Топлината облива кожата ми. Въздухът не достига.

– Разбира се, че Линкълн не може да се справи с управлението, но като стреля по него, онзи проклет актьор го направи светец – обажда се втори глас. – И сега никой не смее да му се противопостави. Няма значение дали политиката му има смисъл, или не.

– Греша – казва първият. – Сюард управлява чрез него. Линкълн е имбецил. Не може да управлява, виж само как водеше войната.

Вторият изсумтява:

– Той спечели.

– Не – казва първият, – ние *изгубихме*, има разлика, мистър. Изгубихме, въпреки че Севера така и не намери способен генерал.

Познавам и други като първия. И той е от онези, които се мислят за непогрешими, които още от нача-

лото са си знаели как трябва да постъпи президентът Дейвис. Ако някой търси своеволен южняк, това е човекът, който му трябва.

– Грант беше способен. Но не и гениален. В сравнение с генерал Лий всеки друг освен Александър Велики би изглеждал зле.

– Грант беше пияница – казва първият. – Добре, че бяха подчинените му. Воюваха от години. Знаеха какво правят.

Толкова е горещо във влака. Чудя се колко ли остава, докато влакът потегли.

Чудя се дали преподобният ще пише на сестра ми в Тенеси, и ще ѝ разкаже ли за майка ни. Пожелавам си влакът да тръгне на изток към Тенеси, вместо на север и на запад към Сейнт Луис.

Куфарът ми. Всичко, което имам. На перона е. Обръщам се и отивам до вратата. Затворена е, опитвам дръжката, но ми е трудно да я помръдна. Оглеждам се наоколо за помощ.

– Залюбена е – казва една жена в сиво. Не изглежда нелюбезна.

– Нещата ми, оставих ги на перона – казвам.

– О, миличка – отговаря тя, – няма да те пуснат да излезеш там. Не позволяват на никого да слиза от влака.

Поглеждам навън, но не мога да видя куфара. Виждам неколцина войници и започвам да удрям по прозореца. Един от тях поглежда нагоре към мен, намръщва се, но след това се прави, че не ме забелязва.

Влакът изсвирва за тръгване и аз започвам да блъскам по-силно по стъклото. Ако можех да разбия това стъкло. Те не разбират, щяха да ми помогнат, ако разбираха. Влакът се раздвижва и залитам. Някъде навън на перона е. Дрехи за майка ми и за мен, одеяла, неща, от които имаме нужда. Неща, от които аз имам нужда.

Влакът напуска гарата, а аз се чувствам толкова ужасно, че сядам на пода в цялата мръсотия от краката

на хората и плача сподавено.

В началото влакът се плъзва бавно, но след това набира скорост. Трака-трак, трака-трак, олюлява ме. Не е много пристойно, но си го позволявам. Вече съм в ръцете на другите и не ми остава нищо, освен да бъда търпелива. В това ме бива. Така е било през целия ми живот. Опитвах се да бъда послушна, но нещо в мен не беше както трябва. Никога не съм имала способността да поддържам християнско разположение на духа, но, като пиле на двора, вниманието ми винаги се задържа върху малките неща. Насочвах се към онова, което беше пред очите ми, първо къщата, след това майка ми. Когато вече не се намираше захар, се научих да готвя с меласа и мед. Сега седя и оставям съзнанието ми се изпразни и влакът да ме люлее.

– Дете – казва някой. – Дете...

От известно време жената в сиво се опитва да привлече вниманието ми, но аз просто седя и се оставям да бъда люляна.

– Дете – повтаря тя, – искаш ли вода?

Да, осъзнавам, искам. Тя държи буркан и ми го подава да отпия.

– Благодаря ви – казвам. – Взехме вода, но я загубихме в суматоката на перона.

– Има ли някой с теб? – пита тя.

– Майка ми – отвърщам и отново започвам да плача. – Тя е стара и имаше такава блъсканица на перона, и падна, и я стъпкаха.

– Как се казваш? – пита жената.

– Клара Корбет – отговарям.

– Аз съм Елизабет Лаудън – казва жената. – И си добре дошла да пътуваш с мен. – Има нещо в нея, някаква естествена благост, която ме кара да ѝ вярвам. Тя е дребна жена, с малък нос и с очи, сиви като роклята ѝ. По-млада е, отколкото мислех първоначално, може би около тридесетте?

– На колко години си? Имаш ли семейство? – пита

тя.

– На седемнайсет. Имам сестра, Джулия. Но тя вече не живее в Мисисипи.

– Къде живее? – пита жената.

– В Бийм Блъф, близо до Джаксън, Тенеси.

Тя поклаща глава.

– Не го знам. Добро място ли е?

– Мисля, че да – отвърщам аз. – В писмата ѝ звучи като добро. Но не съм я виждала от седем години.

Разбира се, никой не може да пътува по време на войната. Тя има три деца в Тенеси. Сестра ми е на двадесет и осем, почти на толкова, на колкото е тази жена. Трудно ми е да си го представя.

– Бяхте ли близки? – пита тя.

Не знам дали сме били близки. Но тя ми е сестра. Всичко, което ми е останало сега. Надявам се, че преподобният ще ѝ пише за майка ни, но не съм сигурна дали има адреса ѝ. Ще трябва аз да ѝ пиша. Ще си помисли, че не съм се справила достатъчно добре.

– Сама ли пътувате?

– Моят другар е по-напред. Не можахме да си намерим места заедно.

Нейният спътник е мъж? Не ѝ е съпруг, може би брат? Но тя щеше да каже, че ѝ е брат, ако беше така. Жена, пътуваща с мъж. Авантюристка? Чувала съм истории за жени, които пътуват с надеждата да намерят самотни момичета като мен. Приятеляват се с тях и след това ги предлагат на публичните домове в Ню Орлиънс.

За момент ми се струва, че около Елизабет има заплашителен ореол. Но съм във влак, пълен със своенравни южняци, не може да отвлече когото и да било. Елизабет е като мен – жена, загубила дома си.

Пътуването до Сейнт Луис отнема останалата част от деня и нощта, а Елизабет и аз разговаряме. Все едно разговаряме с гатанки: вместо за дома, говорим за градинарство и почти успявам да си представя на-

тежалата от пчели градина у дома. Тя бродира юргани. Не съм се занимавала с това, но умея да бродирам на *petit pointe*¹, така че можем да говорим за шиене и за това как трудно се съчетават цветовете. Говорим за кърпене и за свързване на двата края – от толкова дълго време всички свързваме двата края.

Когато става тъмно, тъй като нямам място, сядам там, където стоя, до вратата на влака. Толкова съм изморена, но в тъмнината всичко, за което мога да мисля, е лицето на майка ми в тълпата и безнадеждно отворената ѝ уста. Не искам да мисля за майка ми, но съм в несвяст от изтощение, заобиколена от мрака, тракането на влака и далечните, шепнещи гласове. Седнала до вратата на влака, спя на пресекулки и често се сепвам. Сънищата ми са трескави. В съня си съм в някаква странна къща. Това трябва да е моят собствен дом, но нищо не е където трябва да бъде, и вече започвам да вярвам, че всъщност съм в чужда къща и че собствениците ще се върнат и ще ме заварят тук. Когато се събуждам и заспивам отново, се връщам в тази странна къща и разглеждам вещите в нея.

Отварям очи преди зазоряване, съвсем малко отпочинала. Раменете, бедрата и гърба – всичко ме боли от начина, по който съм се сгънала, и нямам сили да стана. Нямам сила да направя каквото и да било, но се държа. Елизабет клюма, понякога будна, понякога заспала, но нито една от нас не казва и дума.

Накрая влакът забавя ход. Минаваме през някаква градче, но градчето ни подминава ли, подминава. Това би трябвало да е Сейнт Луис. Спираме и не помръдваме. Слънцето се показва и нагрива влака като фурна. Въздухът е неподвижен. Има толкова много сгради в Сейнт Луис и толкова много от тях са високи, двуетажни, и се чудя дали те не спират вятъра. Накрая влакът се разклаща и допълзваме до гарата.

Аз съм една от първите, които слизат от влака, заради предимството на мястото ми до вратата. Един

войник я отключва и ни крясва да слизаме, но не трябва много да си прави труда – пътуващите се втурват навън. Поемат ме напред в самото начало и успявам да спра едва на дъното на перона. Страхувам се, че съм изгубила Елизабет, но после я виждам в тълпата. Тя е под ръка с един млад мъж с бомбе. Има нещо в него, нещо различно – той е весел и очевидно отпочинал, дори след дългото пътуване.

На косъм съм да ги изпусна, но изгледите да се окажа сама ме карат да ги догоня и да докосна рамото ѝ.

– Ето те и теб – казва тя.

Нареждаме се на опашката за клозетите. Миризмата е ужасяваща, амонякът пари и насълзява очите. Има стена, която разделя мъжете от жените, но жените са заедно. Клякам се, опитвайки се да не гледам към никого и също така да запазя полите си от мръсотията. Ужасно е. По-лошо от всичко друго. Чувствам се ужасно.

Ами ако майка ми беше тук? Какво щях да правя? Мисля си, че беше за добро, че се намеси Бог. Но и това е ужасна мисъл.

– Дете – казва Елизабет, когато приближавам, – какво има?

– Ужасно е – казвам аз. Не трябва да плача, но просто искам да съм в къщи и да съм чиста. Искам да съм в леглото и да спя.

Тя ми предлага бисквита.

– Трябва да пестите храната си.

– Не се тревожи – отвръща Елизабет. – Имаме достатъчно.

Не бива да приемам, но съм толкова гладна. И когато хапвам, се чувствам малко по-добре.

Опитвам да си представя как ли ще изглежда фортът, където отиваме. Ще има ли къде да спим, или ще бъдем в казармени помещения? Или още по-лошо – в палатки? Въпреки че след нощта във влака не мога да си представим нещо по-лошо. Представям си, че ако

¹ (Фр.) гобленов бод – Бел ред.

се наложи известно време да живея на палатка, ще я направя възможно най-уютна.

– Мисля, че това предверие на Ада вероятно е по-лошо от всичко, което можем да очакваме накрая – казвам на Елизабет. Тя се усмихва.

Представя ми спътника си, Майкъл. Приличат на брат и сестра, но според мен не са. Решила съм да не питам – ако искат да ми кажат, ще го направят.

Стоим мълчаливо заедно, когато нататък по перона настава суматоха. Някаква жена. Черната ѝ рокля е като дим. Тича по перона срещу нас. Има ги всички тези хора и въпреки това като че ли не са пречка за нея.

– НЕ НЕ НЕ НЕ, НЕ МЕ ДОКОСВАЙТЕ! МРЪСНИ РЪЦЕ! НЕ ПОЗВОЛЯВАЙТЕ ДА ВИ ПИПАТ! НЕ СЕ КАЧВАЙТЕ НА ВЛАКОВЕТЕ!

Хората се отдръпват от пътя ѝ. Къде са войниците? Платът на роклята ѝ е така изтърган, че е изгнил и роклята е скъсана по шевовете. Полата ѝ е мазно-черна, смачкана и цялата на петна. Лицето ѝ е съвсем изпито.

– ЖИВОТНИ! ТАМ НАВЪН НЯМА НИЩО! ХОРАТА НЯМАТ ХРАНА! НЯМА НИЩО ДРУГО ОСВЕН ИНДИАНЦИ! ИЗПРАЩАТ НИ ДА ЖИВЕЕМ ТАМ, А ТАМ НЯМА НИЩО!

Очаквам да притича край мен, но тя сграбчва ръката ми, спира и ме поглежда в лицето. Има светли очи, бледи очи на тъмното си лице. Луда е.

– ВСИЧКИ УМИРАХМЕ ОТ ГЛАД, ЗАТОВА ОТИДОХМЕ ВЪВ ФОРТА, НО ТАМ НЯМА НИЩО. ЩЕ УМРЕТЕ ОТ ГЛАД ТАКА, КАКТО УМОРИХА ОТ ГЛАД ИНДИАНЦИТЕ! ЩЕ ВИ ОСТАВЯТ ВСИЧКИ ДА УМРЕТЕ! НЕ ГИ Е ГРИЖА!”

Креци в лицето ми и слюнката ѝ ме пръска, още топла от дъха ѝ. Ръката ѝ е само сухожилия и вени, но е толкова силна, че не мога да избягам.

Войниците я сграбчват и я издърпват далеч от

мен. Ръката ме боли на мястото, където ме е държала. Не мога да се задържа на крака.

Елизабет ме улавя, преди да падна.

– Стой близо до мен – казва тя и тръгваме по перона в обратната посока. Хората вдигат глави и проследяват викащата жена.

Елизабет ме води след себе си. Не спирам да мисля за ръката и китката на жената – почернели от мръсотия. Спомням си, че лицето на майка ми, лежаща на перона, беше черно. Черно като нещо загнило.

– Тук – казва Елизабет до една стара, боядисана в зелено, обветрена от времето врата. Тя се отваря и влизаме.

– Какво? – питам аз. Очите ми са навикнали на ярката слънчева светлина и тук не виждам.

– Казва се Клара – произнася Елизабет. – Има роднини в Тенеси.

– Ела с мен – казва ми друга жена. Звучи като повъзрастна. – Насам. Къде са нещата ѝ?

Отвличат ме. Милостиви Боже, ще умра. На път съм да извикам.

– Изгубени са, майка ѝ е бил убита в тълпата на перона.

В тъмното жената цъка съчувствено

– Бедната. Майкъл взел ли е неговия човек?

– Още не – отвърща Елизабет. – Имахме късмет със суматоката.

Започвам да виждам подробности. Намирам се в склад, пълен с изоставени неща. Жената, която държи ръката ми, е по-стара. Наоколо има няколко счупени столове и табуретки. Тя ме слага да седна на един стол. Авантюристка ли е Елизабет?

– Кои сте вие? – питам аз.

– Приятели – отвърща Елизабет. – Ще ти помогнем да отидеш при сестра си.

Не им вярвам. Ще свърша в Ню Орлиънс. Елизабет е някаква авантюристка.

След миг вратата се отваря и този път влиза Майкъл с още един млад мъж.

– Това е Андрю – казва той.

Мъж? Какво искат от този мъж? Ето какво ме спира да кажа: „Бягай!” Андрю е заслепен от промяната в светлината и виждам как учудването променя лицето му така, както е променило моето.

– Какво е това? – пита той.

– Сред приятели си – казва Майкъл и може би го е казал по-различно от Елизабет, или може би просто този път аз съм с ума си, за да го чуя наистина.

– Квакери? – пита Андрю. – Аболиционисти?

Майкъл се усмихва. Виждам белите му зъби в тъмнина.

– Просто приятели – казва той.

Аболиционисти. Луди хора, които крадат роби, за да ги освобождават. Нима са тук да ни отвлекат? Ние сме своенравни южняци, никога не съм чувала за квакери, търсещи отмъщение, но всеки знае, че аболиционистите са луди и способни на всичко.

– Ще трябва да изчакаме тук, докато хората се разотидат. Ще мръкне, преди да можем да тръгнем – казва възрастната жена.

Толкова съм уплашена. Просто искам да съм си у дома. Може би трябва да опитам да се освободя и да избягам по перона. Войниците на Севера са отвън. Дали ще ме защитят? А после какво, фортът в Оклахома?

По-възрастната жена пита Майкъл как са успели да минат покрай охраната толкова рано и той ѝ разказва за лудата жена. Нарича я „бежанка”.

– Просто ще я върнат обратно – казва Елизабет с въздишка.

Ще я върнат обратно – искат да кажат, че е дошла чак от Оклахома? Говорят за това колко зле ще е през тази зима. Майкъл казва, че там има изселени индианци от Уисконсин, но са без храна и от две години гладуват на подавания от правителството. Хората

ще се увеличат. Не са подготвени за зимата.

По време на войната едва ли са им изпращали достатъчно припаси. Провизиите едва са стигали и за войските.

Обясняват на Андрю и на мен, че ще се промъкнем извън гарата тази вечер, след залез слънце. Ще прекараме деня с едно квакерско семейство в Сейнт Луис, а после ще ни препратят на следващото семейство. И така, от ръка на ръка, като кофа с вода, докато се доберем до роднините си.

Наричат го подземна железница.

Само че сме собственици на роби.

– Неправилното си е неправилно – казва Елизабет. – Не можем просто да си стоим и да гледаме как хората гладуват.

– Но само двама души от цял влак – казва Андрю.

Майкъл въздиша.

Старата жена кима:

– Да, не е правилно.

Елизабет ме избра, защото майка ми почина. Ако майка ми не беше умряла, сега щях да съм някъде там и да гладувам с останалите.

Не успявам да се сдържа и започвам да плача. Не трябва да се възползвам от смъртта на майка си. Трябваше да я пазя.

– Тихо – казва Елизабет. – Тихо, ще се справиш.

– Не е честно – шепна. Опитвам се да не говоря силно, не бива да ни откриват.

– Кое не е честно, дете?

– Не трябваше да избираш мен – казвам. Но плача толкова силно, че едва ли ме разбират. Елизабет пригладва косата и бърше лицето ми. Вероятно това е последният път, когато някой прави нещо подобно за мен. Сестра ми си има три деца – не ѝ трябва още едно. Ще се наложи да работя здраво, за да си изкарвам прехраната.

Има одеяла, така че лягаме на твърдия под – всички с изключение на Майкъл, който спи седнал на

стола. Този път заспивам и сънувам по-малко. Ала когато се събуждам, макар да не помня сънищата си, имам чувството, че не са били спокойни.

Когато най-накрая се промъкваме, за да напуснем гарата, звездите се ярки. Пълнозвездна нощ. Звездите ще са същите и в Тенеси. Перонът е празен – влакът и хората ги няма. Докато сме спали, влакът на Линкълн се е върнал обратно на юг, за да вземе още хора от Мисисипи.

– Ще се върнете ли да спасите още хора? – питам Елизабет.

Звездите са като знаме зад притихналото ѝ лице.

– Ще спасим колкото можем – произнася тя.

Не е честно, че избраха мен.

– Искам да помогна – казвам ѝ.

За момент тя не отговаря.

– Работим само с нашите – казва. Има нещо в гласа ѝ, което не е било там преди. Острота.

– Какво искаш да кажеш? – питам аз.

– Сред нас няма робовладелци – казва студено тя.

Чувствам се така, сякаш съм прекарала треска: уморена, но с бистър ум. Никога не съм ходила толкова много или отвъд града. Улиците на Сейнт Луис са празни. Почти няма светлини. Надалеч пее жена и гласът ѝ е ясен и се носи леко в нощта. Красив глас.

– Елизабет – обажда се Майкъл, – тя е само едно момиче.

– Трябва да го знае – отвърща Елизабет.

– Защо ме спаси тогава?

– Злото не се побеждава със зло.

– Не съм зло! – казвам аз.

Но никой не отговоря.

превод от английски: Преслава Кирова

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5/bg/legalcode>

По краищата на тревните площи между новите блокчета имаше някое и друго дръвче, запазило се като по чудо от изкопните и строителни дейности, кипели тук само преди 3-4 месеца. Имаше една топола, две липи, борче (леко плешиво), една череша, която във времето на едноетажните къщички, преди строежа на модерните кооперации, биваше обирана до шушка от хлапетиите, много преди плодовете ѝ да са порозовели дори. Имаше и една дива круша. Историята на тая дива круша бе премного заплетена и пълна с перипетии.

Крушата дойде в големия град във вид на тъничка пръчица с хилаво коренче, грижливо пазено от бай Ставри. Той си я беше набелязал още в началото на пролетта, когато изби като издънка на старата круша на хълма край село. Тая издънка той много си я варди, от деца, от кози, от жегата и успя да я уварди и да я пренесе в София и да я посади в дворчето на малката си къщичка, но с това пренасяне започнаха истинските перипетии.

Леля Данче – жената на бай Ставри – хич не я щеше тая круша в двора си, па макар и съвсем до оградата.

– Друго си е да посадиш я ябълка, я череша, а дива круша в града, каква е тая простотия!? – дуднеше неуморно тя.

– Стига, бе Дане – увещаваше я бай Ставри, – ще видиш, като порасне, каква ще е зелена, събрана, жилеста. Листата ѝ ще са хем мазни, хем плътни и зелени, ма онова истинското зелено. А като духне вятър, ще трепкат едно такова ситно, ситно.

Леля Данче хич не щеше да чуе ни за трепкане, ни за зелено и само обикаляше бъдещата круша и ѝ кроеше погребелта. Бай Ставри предсещаше злите помисли на жена си и вардеше пръчката неуморно.

Щом застудя и се усети, че зимата се е накарала да идва, той овърза тънкото стебълце с равно нарязани плътни вълнени парцалчета, даже сложи втори пласт за по-сигурно. Тоя втори пласт спаси дръвчето от замръзване, не защото зимата беше много студена, а защото леля Данче тайно лисна в една ранна утрин почти цял леген с ледена вода върху дръвчето, с надеждата, че то съвсем ще се заледи и ще се затрие. Водата проникна само в първия слой и не успя да вледени крехката му корица. Рано напролет бай Ставри отмота тия две предпазни брони и изпод тях се показа тлъсти пъпки, очакващи пролетните ласки на слънцето.

Е, леля Данче поокърши младите клончета, уж без да иска, но от това крушата заякна и короната ѝ стана букелата и пищна. Последваха няколко опита за изкопаване, заливане с вряла вода, прекомерно поливане и още много други, но от това крушата оцеля. За беда обаче бракът на леля Данче и бай Ставри не се оказа толкова издържлив. От ден на ден те двамата ставаха все по-настървени един към друг. Погаждаха си какви ли не номера, лазеха си по нервите и воюваха до изнемога.

Всичко свърши, когато леля Данче изхвърли от тавана крушите, оставени в сламата на хлад, за да се запазят до първите дни на зимата, и ги замени с кестени, които набра под големия кестен в другия край на квартала. Мазни, златисти и ужасяващи за невярващите очи на бай Ставри, който се беше покатерил на тавана рано една сутрин, за да напълни джобовете си с гнили студени диви круши. Тия круши той раздаваше на хлапетата от квартала, които минаваха на път за училище край портата. Малките гражданчета учтиво взимаха крушите, но зад ъгъла ги хвърляха в съседния двор, защото тия топчести нещица им бяха странни и вероятно бяха пълни с микроби, щом бяха скапани. Гнилите, дъхави круши ги изяждаха кокошките на съседите, а бай Ставри си мислеше, че е зарадвал някого,

така както в детството си той самият им се беше радвал.

Когато откри подлата подмяна, това зверско посягателство срещу сладостта на детските му дни, той така се вбеси, че моментално излезе от къщата, отиде на работа, записа се в групата, която заминаваше да строи магистрала в другия край на страната и се върна в София едва след 15 години. При това в ковчег. Получи инфаркт след един тежък работен ден. За смъртта си той разбра значително по-късно, когато неговите съседи (души, привързани към липата и черешата) му обясниха, че често душите се закачат за дърветата и остават свързани с тях до смъртта им.

– После – палеше се единият липов, – ако не си стоял дълго с дървото, можеш да си летиш по целия свят и да му се радваш. Цял живот, братче, съм работил. Само да умре липата, и целия свят ще обиколя.

Бай Ставри така и не видя жена си. Тя не дойде за погребението му, защото беше в болница, а след известно време роднините им се събраха в малката къщичка за нейния помен и набързо разделиха покъщината. Деца бай Ставри нямаше, а децата на сестра му сериозно го дразнеха, особено оня надут пуяк Васо, дете изврънка от брат си къщата, уж да живее в нея, а я събори за три дни и почна да строи кооперация. С огромни усилия бай Ставри успя да запази крушата от триона. Мила му беше тая круша. Само нея си имаше.

Та, от тая същата круша, в най-тежкия момент от грандиозния двуседмичен скандал между Ели (новата приятелка на племенника му) и Васето, се отрони една кръгла, с размера на топче за пинг-понг, но значително по-тежка от него, дива круша и нацели точно по чипото носле Ели. Тя писна от болка, от носа ѝ шурна кръв, а Васето си изкара ангелите и моментално капитулира, заявявайки:

– Мило, никакви аборти, ще си го родиш, ще си го

гледаме, ще се оправим некак. Само спри да плачеш и си дигни главичката, да спре таа кръв, че е са ша припадна, знаеш, че от кръв се плаша!

Милото, тоест Ели, обратно на думите на Васето, си наведе главата надолу, щото беше с 5-6 сантиметра по-висока от любимия си, а покачена на убийствения 12-сантиметров ток, директно си стърчеше над него. Наведе се, изгледа го продължително, стисна си носа с една ръка, а с другата почна да рови из бездънната си дамска чанта за книжна къричка. Васето се усети, помогна ѝ, придържайки чантата в търсенето ѝ, и скоро двойката се понесе към модерния си мезонет, където новопроизведените родители бързо забравиха за кръвта, която си спря почти веднага след удара, и започнаха да кроят планове за бъдещето си.

Години след смъртта си бай Ставри обичаше да седи сред клоните на крушата и да наблюдава хората, преминаващи край нея. Благодарение на неговото невидимо присъствие тая круша беше едно от малкото дръвчета, оцелели след строежа. Сега, когато сутрин и привечер разни непознати хора влизаха или излизаха от возилата, паркирани край тревата, бай Ставри следеше да не се случва да се скарат един с друг, да не се говорят лоши думи и да има мир. Често митворческите му операции завършваха с успех, но никой от живущите в кооперацията така и не се сещаше да се запита по какъв начин падаха диви круши от това дърво и през май, и през август, и през октомври. Крушата си растеше, бай Ставри си седеше в короната ѝ, а врабците обичаха да го навестяват и да му носят новини от другите краища на квартала, където също живееше и се караха разни двойки, растяха дървета с привързани към тях човешки души, но нямаше как да падат от тополите и липите кръгли, зелени и тежки диви круши за сдобряване, та поради тая причина и новините на врабците често бяха не много опти-

мистични и добри. Бай Ставри подочу веднъж-дваж за някакъв кестен, но понеже много се беше ядосал на леля Данче за оня грозен номер с кестените, чак след седем години се замисли дали пък това няма нещо общо с нея. Това се случи, когато Елка и Васо се върнаха с щерка си от първия ѝ учебен ден и малката Йоанна им показа кестенчето, което ѝ подарило едно момченце. Тя се била разплакала за малко, но момченцето ѝ дало това (тя показва златистото топченце) и мъчното ѝ минало. В тоя момент бай Ставри се сети, че врабците бяха споменали за жената в короната на кестена, но понеже край него беше пълно с души, вързани за дървета, не се беше замислял коя ли ще да е тая, по-точно – чия ли ще да е тая в кестена.

Трудно му беше да убеди врабец да иде до кестена, да предаде съобщение и да се върне с отговора, но поне веднъж дневно подмамваше най-умните от тях с обещание за круша. Посланията на леля Данче бяха кратки и не съвсем разбираеми. „Ставро, драги“ му беше ясно, тя така му викаше всеки път, като искаше да го прилъже да е нейното, но „врана, бягай“ май не беше казано от нея за него.

Копнееше да я види, да си поприказва с нея, даже да се скарат, а нямаше начин. Всеки ден оная шантава душа на наркоманката, закачена на бора, му приказваше с часове за някаква страна, където всички се боцкали, а бай Ставри се опитваше да я разкара и да си каже две приказки с душата, вързана за младото кленче зад нея, принадлежаща на един бивш министър – струваше му се умен човек, нищо че беше се занимавал с политика. Липите си клюкареха една с друга и рядко го заговаряха, а на тополата той не обичаше да крещи, защото явно нейната душа беше или глуха, или на много високо. Врабците го посещаваха с откъслечни вести от леля Данче, но това не стигаше и бай Ставри започна да крои план как да се откъсне от дървото си и да полети към кестена на жена си. Като си помечта за това

известно време, се сети, че и свят може да види, ако не виси вечно на дървото, и съвсем спря да го свърта на крушата. Не го беше страх, че след третата вдлъбнатина от круша върху предния капак на колата си, Васо обеща да отреже дръвчето, Бай Ставри точно това искаше и продължи да замеря новата кола с круши. Страх го беше, че като отреже Васето дървото и като станеше свободен вече да се скита, можеше и да не намери дървото на леля Данче, защото врабците са коварни гадинки и са готови да кажат какво ли не за една круша. Страх го беше, но това висене на крушата му изпиваше душата и тя ставаше все по-немошна и по-слаба. Скоро щеше съвсем да се срасне с дървото и никога нямаше да се отдели от него. Усещаше го и се плашеше.

Бай Ставри се прицели внимателно, метна по-редната круша върху колата на Васко, алармата се разпищя, а Васето изскочи от входа с моторна резачка в ръцете и врабците, накацали по клоните на крушата, се разхвърчаха в сумрака, стреснати от ужасяващото и гъргорене.

Време беше крушата да си иде.

А раждаше такива хубави круши – помисли си бай Ставри.

Полицайте направиха на парчета принтера на баща ми, когато бях на осем. Спомням си сгорещения мирис на прегоряла лента, който се носеше от него, свирепата концентрация, с която Та наливаше вътре току-що забърканата гъста течност на съставката и топлия аромат на прясно изпечено, когато предметите излизаха навън.

Полицайте влетяха през вратата с размахани палки, а един от тях декламираше основанията за арест с помощта на високоговорител. Някой от клиентите на Та го беше продал. Еполицията им се отплащаше с висококачествени лекарства – ускорители на поведението, добавки за паметта, метаболитни подобрители. Все неща, които биха ти стрували цяло състояние на официалния пазар; от онзи вид, които можеш да принтираш и у дома, стига да нямаш нищо против опасността кухнята ти да отеснее от внезапно нахлуващи мускулести тела и твърди, свистящи във въздуха палки, потрошаващи всичко и всеки, който се изпречи на пътя им.

Унищожиха и раклата на баба – онази, която беше взела със себе си от старата страна. Стъпкаха малкия ни хладилник и агрегата за освежаване на въздуха над прозореца. Канарчето ми успя да избегне смъртта, като се скри в ъгъла на клетката си, ала един голям, обут в ботуш крак смачка по-голямата част от нея, превръщайки я в тъжна плетеница от принтирана тел.

Та... Как само се отнесоха с него. Когато приключиха, изглеждаше така, сякаш се беше боричкал с цял отбор по ръग्би. Измъкнаха го през вратата и преди да го хвърлят в колата, позволиха на развълнуваните новинари да го огледат както трябва, докато в същото

време официалният говорител съобщаваше на света, че контрабандната операция на Та, мозъкът на криминалната организация, възлизала на загуби от поне двацет милиона и че Та, отчаяният злодей, е оказал съпротива при ареста.

Следях всичко по телефона си, сред останките на всекидневната, вгледана в екрана, чудейки се как, как някой можеше да погледне мъничкия ни апартамент и незначителния ни имотец и да го сбърка с дома на бос от организираната престъпност. Естествено, взеха със себе си принтера и го демонстрираха като трофей пред очите на репортерите. Малкият му олтар в кухничката изглеждаше ужасяващо празен. Когато най-послед се стегнах, спасих надничашото от останките на клетката птиче и започнах да разтребвам апартамента, реших да сложа на мястото на принтера един блендер. Беше направен от принтирани части, тъй че щеше да изкара най-много още месец, докато се наложеше да му отпечатам нови лагери и други движещи се части. В онези години за мен не представляваше проблем да разглобявам и сглобявам всичко, което можеше да се принтира.

По времето, когато навърших осемнайсет, решиха, че е време да пуснат Та от затвора. Бях му ходила на свиждане три пъти – веднъж на моя десети рожден ден, веднъж на неговия петдесети и когато почина Ма. За последно го бях виждала преди две години и ми се стори в лоша форма. Накуцваше заради някакво затворническо сбиване и хвърляше поглед през рамо толкова често, че все едно имаше тик. Докато минитаксито ни спускаше пред имота, вече се срамувах и се опитвах да стоя на възможно най-голямо разстояние от съсипания, накуцващ скелет, който слезе заедно с мен, влезе в къщата и започна да изкачва стълбите.

– Лейни – каза ми той, като ме накара да седнем. –

Знам, че си умно момиче. Случайно да ти е известно откъде старият Та може да си намери принтер и малко течна съставка?

Стиснах ръце толкова силно, че ноктите ми се забиха в дланите. Затворих очи.

– Беше в затвора цели десет години, Та. Десет. Години. Ще рискуваш нови десет години, като принтираш още блендери и фарма, още лаптопи и шапки?

Той се усмихна широко.

– Не съм глупак, Лейни. Научих си урока. Не съществува шапка или лаптоп, които си струват ходенето до затвора. Вече няма да принтирам такива боклуци, никога повече.

Беше си налял чай и сега отпи от чашата така, както човек отпива уиски – малка глътка, последвана от дълбоко, удовлетворено издишване. Затвори очи и се облегна назад в стола си.

– Ела насам, Лейни, ще ти прошепна нещо в ухото. Нека ти кажа какво реших през тези десет години зад решетките. Приближи се и послушай своя глупав Та.

Почувствах прилив на вина, задето го бях нахокала. Беше се смахнал окончателно, поне това бе сигурно.

– Какво, Та? – попитах, като се наведох към него.

– Лейни, ще започна да отпечатвам още принтери. Много принтери. По един за всеки. Ето за това си струва да отидеш в затвора. Струва си всичко.

превод от английски: Петър Тушков

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5/bg/legalcode>

БОРБА

от Кидж Джонсън

награда „Небюла“ 2009, номинация за награда „Хюго“ 2010, финалист за награда „Локус“ 2010

В миниатюрната спасителна лодка тя и извънземното се чукат неспирно, неумолимо.

* * *

И двамата си имат Вътре и Вън. Нейните Вътре са обичайните, очи уши ноздри уста путка задник. Нейните Вън също са обичайните: пръсти и длани, и стъпала, и език. Ръце. Крака. Неща, които могат да бъдат пъхнати в други неща.

Извънземното не е хуманоид. Не е двукрако. Има ресни. Няма кости, или пък има, но тя не може да ги усети. Мускулите му, или онова, което може би са мускули, са пръстени, а не влакна. Кожата му е с цвят на здрач и е покрита с тънък пласт ясна слуз с вкус на сопол. Не издава звуци. Тя си мисли, че миризмата му ѝ напомня за мокри листа през зимата, но след известно време вече не може да си припомни тази миризма или листата, или зимата.

Неговите Вътре и Вън се променят. Има тъмни порязвания и постоянни бучки, които понякога се разтягат, но винаги му израстват нови Вън, хлътват нови Вътре. Едновременно се разцепва и прилепва.

Прониква в нея по хиляда начина. Тя също прониква в него.

* * *

Спасителната лодка не е за хора. Въздухът в нея е прекалено топъл, светлината твърде приглушена. Няма екрани, няма книги, предупредителни табелки, няма гласове, легло или стол, или маса, или контролно

табло, или тоалетна, или алармени светлинни сигнали, или циферблати. Корабът издава безкрайно бръмчене. Нищо не се променя.

Няма място. Няма как да не се докосват. Вдишват дъха си – тя не може да прецени дали то диша. Във Вътре винаги има някое Вън, нещо, увито около друго нещо, плът, която се увива и развива вътре, отвън. Откривайки пространства, правейки пространство.

Тя винаги е мокра. Не може да каже дали е от слузта по кожата му, мазнините и потта от нейната, нейният издишан дъх, въздухът в спасителната лодка. Или мъзга.

Тялото ѝ отделя. Когато успява, отдръпва ума си. Но няма нищо друго и щом умът ѝ се отдели, започва да мисли твърде много. Тоест: за всичко. Да чука извънземното ѝ се струва по-малко ужасно.

* * *

Не си спомня първия път. По-безопасно е да смята, че то я е насилило.

* * *

Катастрофата беше напълно неочаквана: сблъсък на сред космоса между техния кораб и този на извънземното, едновременно статистически невъзможен и факт. Двамата с Гари едва бяха успели да включат аварийния маяк и да пропълзят със зъби и нокти в скафандрите, преди корабът им да бъде прерязан на две. Спасителната им капсула се отдалечи въртеливо извън обсега. Магнитните ѝ ботуши я задържаха за част от корабните останки. Неговите не. Двамата се раздалечиха.

Парче от останките просече облечения в ска-

фандър крак на Гари, направо до костта. Тя изпищя. Той не. Кръвта и тлъстините, и мускулите се подуха от скафандъра му във вакуума. Още едно Вън.

Транспортният съд на извънземното също бе на парчета, спасителната му лодка излетя на свобода измежду тях и манипулаторите се пресегнаха навън, за да я придърпат през въздушния шлюз. Вътре.

Защо я бе спасило? Неписан закон на корабоплавателя? Не ѝ се вярва то да знае, че е жива. Ако бе така, щеше да направи опит да установи контакт. Напълно е възможно тя да не е спасен корабокрушенец. Тя е собственост, спасени останки.

* * *

Изсмуква необходимите ѝ хранителни вещества от една от двете твърди издатини в лишената от отличителни черти спасителна лодка – твърда тръба. Използва другата, втора тръба, за онова, което излиза от нея самата, нейните лайна и пикня и повръщано. Не за мъзгата, която покрива бедрата ѝ до коленете.

Доста често се дави. Извънземното не може да прецени дълбочината на гърлото ѝ. Вътре и Вън.

Има моменти, когато крещи толкова силно, че гърлото ѝ кърви.

* * *

Опитва се да го научи на някои думи.

– Гръд – казва тя. – Пръст. Путка. – Речниковият ѝ запас тук е ограничен. – Изслушай ме – казва му. – Изслушай. Ме. – Дали изобщо има уши?

* * *

Чукането никога не става по-хубаво или по-лошо. Извънземното не научава как да ѝ достави удоволствие. Тя също не научава как да доставя удоволствие

на него: не би могла, и да можеше. И защо? Как е възможно да доставиш удоволствие на трева и какъв е смисълът? Внезапно тя си припомня тревата, яркия ѝ мирис и съвършената ѝ зеленина, хладното, чисто, меко усещане под голите ѝ ръце.

Открива, че мисълта за тревата под дланите ѝ я възбужда, защото е единственото, за което успява да мисли, като се изключат извънземното или Гари, или всичките Вътре и Вън. Ала може би нежните стръкчета под пръстите ѝ биха приличали на ресните на извънземното. Способността ѝ да сравнява каквото и да е с каквото и да е я напуска, защото няма нищо за сравнение.

* * *

Чувства го навсякъде вътре, ластари, помръдващи в ноздрите ѝ, навлизащи към ушните ѝ тъпанчета, навити в зъглчетата на очите ѝ. А тя се прибира в него като в ножница.

Когато някое Вън пропълзява във вътрешността ѝ на определени места, тя отмята леко глава и издава стенание и се преструва, че е нещо повече от случайност. Това е Гари, той ме обича, обича ме, то е Той. То не е.

Комуникацията е ключ, мисли си тя.

* * *

Не може да комуникира, но се опитва да осмисли действията му.

Какво е тя за него? Секс-игралка, цвете в саксия? Корабокруширал норвежец в приятелска борба с португалец, който не знае чужди езици? Просто някой за компания? Навик, като гризането на нокти или натрапливата нужда да мастурбираш? Може би сексът е комуникация и тя все още не разбира този език.

Или може би няма То. Не тя не може да комуники-

ра, не тя няма уменията; извънземното няма съзнание, с което да общува. То е секс-игралка, цвете в саксия, навик.

* * *

На космическия кораб, чието име тя не може да си спомни, Гари е четял книги на глас. Научна фантастика, Мелвил, поезия. Умът ѝ не може да достъпи сюжетните линии, думите. Всичко, което си спомня, са няколко строфи от един сонет: „Да не издигам пречки и стени пред брака на сърцата“ – нещо нещо нещо – „това е в бури греещ знак, негаснещ и в мъглите, вечно зрима звезда е тя за бродещия в мрак...“². Тя рецитира думите, болкоуспокоително, което я вцепенява за известно време, преди да изгубят значението си. Износила ги е до крайност и вече нямат сцепление в ума ѝ. Накрая вече дори не успява да си припомни как звучат.

Ако някога отново успее да си спомни друг стих, си обещава да не го износва. Ще го пази грижливо като скъпоценност. Може би и преди си го е обещавала и е забравяла.

Не може да си спомни гласа на Гари. Така или иначе майната му на Гари. Той е мъртъв, а тя е тук и към шийката на матката ѝ има притиснато извънземно.

* * *

Покрито е със слуз. Тя си мисли, че както и при жабите, слузта може да има леко психотропно въздействие. Как би могла да разбере дали не халюцинира? Как би изглеждало то в този свят? Като слънчогледи на писалището, като Гари, наведен над кошницата за пикник, за да ѝ даде парченце пресен хляб в устата. Хлябът е първото чисто нещо, което тя

вкусва в устата си, а дори не е реален.

Гари, който я храни с хляб и се смее. След известно време вкусът на хляб се превръща във „вкус на хляб“, а после думите се превръщат просто в звуци и престават да значат каквото и да е.

С надеждата, че това може да промени нещо, тя пробужда ресните му с език, поема ги в уста и ги засмуква. Няма представа дали постига нещо. Живее във вечността на безкрайното смрадливо чукане.

* * *

Дали е имало някой друг в чуждоземния кораб? Имало ли е някой Гари, който сега също е изгубен в космоса? Скърби ли то? Чука ли я, за да забрави, или защото е забравило? Или се самонаказва, задето е оцеляло? Или другия Гари, задето не е?

Или е тя?

* * *

Когато на нея не ѝ достигат Вътре за неговите Вън, то създава нови. Известно време тя кърви, след което оздравява. Представя си, че това е изнасилване. Поне изнасилването може да разбере. Изнасилването е взаимодействие. Изисква намерение. Би дало да се разбере, че то мрази или се страхува, или желае. Изнасилването би значело, че тя е нещо повече от винена чаша, която то изпълва.

Това важи и в обратната посока. Понякога тя го насилва. Ръцете ѝ са остриета, разсичащи нови Вътре. Гневът ѝ го блъска, докато не усеща как дълбините му омекват под юмруците ѝ, сякаш костите или мускулите, или хрущялите се разединяват и превръщат в нещо по-податливо.

А когато насилва ръцете си в извънземното? Оно-ва поне, което тя прави, е изнасилване, или би било,

² В превода на Владимир Свинтила (1972 г.) – Бел. пр.

ако извънземното чувстваше нещо, отвърщаше по някакъв начин. През по-голямата част от времето сякаш блъска стена.

* * *

Тя пъха пръсти в себе си, защото поне знае какви са нейните намерения.

* * *

Понякога наблюдава как то я чука, странните намотки на неговите Вън като шокови вълни, навлизащи в тялото ѝ, и това я вълнува и я ужасява; но поне не е Гари. Гари, който я изостави тук с нещо, който я остави, който си тръгна.

* * *

Веднъж усеща как нещо във вътрешността на извънземното като че се скъсва, но почти незабавно се оттегля надалеч от нея. Когато се протяга по-навътре, за да улови скъсаното парче, около китката ѝ рязко се свива сфинктер. Ръката ѝ е изхвърлена. Около китката ѝ в продължение може би на седмица или две има синина, подобна на гривна.

Тя не спира да докосва синината. Извънземното има способността да възпре юмрука и в себе си, по всяко време. Което означава, че само избира да не я спре, дори когато блъска вътрешностите му, докато не омекнат.

Това е единственият случай, при който е предизвикала разбираема за нея реакция. Стимул: ответ. Многократно опитва да предизвика друга. Пъха насилствено ръце в него, рита го, опитва се да откъсне ресните му със зъби, дере кожата му с неравните си почернели нокти. Но никога повече скъсването във вътрешността му не се повтаря, никога повече около

китката ѝ не се появява гривна.

* * *

Известно време измерва времето според синините, които сама си причинява. Блъска пищяла си в хранителната тръба, а когато синината изчезва, го прави отново. По нейни изчисления отнема около дванайсет дни, докато натъртванията заздравеят. След известно време спира, защото не може да си спомни колко синини си е направила.

* * *

Сънува как я спасяват, но не знае как би изглеждало това. Гари, като по чудо оцелял, я измъква жива, с блеснали от сълзи очи, обичам те, казва той, устните му върху клепачите ѝ и целувките му езикът му в устата ѝ вътре ръцете ѝ вътре в него. Но това е извънземното. Гари е мъртъв. Той е Вън.

Понякога си мисли, че спасението прилича на това как тя отваря шлюза на капсулата към вакуума, но не успява да разгадае заключващия механизъм.

* * *

Гневът ѝ е неспирен, неумолим.

Гари я бе довел тук, а после я е оставил с нещото, което не желае да говори или не може, или не го интересува достатъчно, или не я вижда като нещо, с което може да се разговаря.

На третата им среща двамата с Гари бяха отишли в един пуст парк: вино, сирене, пресен хляб в кошницата. Ярко слънце и прохладен въздух, трева и одеяло, върху което да се изтегнат. Беше донесъл Шекспир.

– Направо ще се влюбиш – беше ѝ казал, след което зачете.

Тя го спря с целувка.

– Да поговорим... за каквото и да е.

– Нали говорим? – отвърна той.

– Не, ти четеш – каза тя. – Съжалявам, не харесвам много поезия.

– Така е, защото никой досега не ти е чел – отговори той.

Най-накрая бе успяла да го спре, като взе книгата от ръцете му, блъсна го назад, подпря се с длани върху тревата; и той проникна в нея. По-късно все пак ѝ почете.

Ако беше само това.

Дори не бяха неговите думи, а сега не означават нищо, не са дори звуци в ума ѝ. И сега тук е нещото, което не може да я чуе или предпочита да не слуша, докато тя не се откаже да прави опити да го достигне, не започне единствено да посяга към вътрешността му, да го удря, да удря себе си, да търси реакция, каквато и да е.

– Да ти го начукам, мразя те – казва тя. – Мразя да те чукам.

* * *

Спасителната лодка забавя скоростта си. Метал се сблъсква с метал. Херметизиращи уплътнения.

Шлюзът горе се отваря. Има светлина. Очите ѝ се овлажняват безпомощно и всичко се превръща в блясък и трудноотличими тъмни фигури. Въздухът е сух и студен. Тя се отдръпва в ужас.

Извънземното не реагира на светлината, острия въздух. Остава в нея и около нея. Двамата са увити. Проникнали са един в друг по хиляди различни начини. Тук ѝ е топло, или по-скоро не ѝ е студено: наполовина изгубена в плътта му, влажна от нейните Вътре, неговите Вън. Тук вътре не е толкова ярко.

Нещо тъмно стои очертано в рамките на портала. Двукрако е. Издава звуци, които са думи. Човек ли е?

Тя ли е? Има ли още кости, глас? От толкова отдавна не ги е използвала.

Извънземното е нейно; тя е негова. Нищо не се променя.

Не. Тя се издърпва от ластарите му и започва да се изкачва. Вън.

превод от английски: Петър Тушков

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/bg/>

Чудеше се как да продължи изречението, когато на вратата се позвъни.

Тя вдигна очи от монитора и погледна часовника – беше почти осем вечерта, кой ли можеше да бъде... Изведнъж се сети, че почти цял ден не беше яла, и почувства внезапна, остра болка в стомаха.

Отвори вратата, без да поглежда през шпионката

На прага стоеше мъж около четиридесетте с шарена брада и шлифер.

– Да? – каза тя.

– Изпращат ме общи познати, може ли да вляза? – каза мъжът.

– Какви общи познати, за какво, кой сте вие...? – раздразнено отговори тя и сложи ръка на къркорещия си корем.

– Нека вляза и ще ви обясня, неудобно е така на прага... поне за малко.

– Е, добре, влизайте – каза тя, чудейки се откога така лесно пуска непознати в дома си. – Гладен ли сте?

– Ммм... мога да хапна, благодаря – каза спокойно мъжът и седна на дивана, а под шлифера се показаха голите му космати крака.

– Ама вие защо сте с шлифер, почти трийсет градуса е... – погледна го изпитателно тя, докато набутваше една замразена пица във фурната.

– Ситуацията го изисква – усмихна се малко накриво мъжът.

– Каква ситуация? Хайде, кажете ми кой сте вие всъщност... – тя наля две чаши с уиски и плъзна едната към него по масата.

– Лед няма ли? – Той помириса подозрително питието.

– Да, има, сега... Хайде, слушам ви. – Тя извади пакет с лед и взе да го троши с чукчето за месо

– Вие нали харесвате Коломбо.

– Какво, чакайте, че не чувам...какво да харесвам? – тя се приближи с купата лед и чукчето.

– Ами...ааъъ... нали харесвате Коломбо, Коломбо...

– Кой Коломбо – тя взе няколко парченца лед с ръка и ги пусна в чашата си. – Ето. Аааа, филмът за Коломбо, за детектива, да – харесвам го... Защо?

– Ето, виждате ли, затова съм с шлифер.

– Какво? – тя бе тръгнала да остави чукчето на мястото му и се обърна рязко. – Ама вие подигравате ли ми се, или сте някакъв извратен тип...– Тя вдигна чукчето като томахавка – Хайде, вън, изчезвайте, докато не съм звъннала в полицията...

– Не, не – мъжът отпи огромна глътка от чашата, запристъпва с гръб към вратата и вдигна ръце пред гърдите си. – Чакайте, нека ви обясня. Моля ви, не ви се подигравам, нито съм извратен... Нека ви обясня, изслушайте ме, а после, ако искате, ще си тръгна веднага... Моля ви...

Тя свали ръката си, като го гледаше изпитателно няколко секунди. После посочи дивана:

– Е, добре, хайде, разказвайте.

– Чукът ще оставите ли?

Тя изчезна в кухнята, а като се върна, седна на фотьойла срещу него и отпи от чашата си.

– Е, давайте...

– Аз всъщност не зная как да ви го обясня по-смилаемо и затова ще карам направо. Аз съм вашият муз... Тоест бях изпратен да ви бъда такъв за известно време.

– Какво???

– Муз. Нали сте чували – има музи, които вдъхновяват, но те не са само от женски пол, всякакви са... Аз съм един от тези, който отговарят за криминалния жанр.

– Какво... – тя отпи още веднъж от питието си и започна да се смее: – Момент, трябва да погледна пицата... вие наистина...

Тя се шмугна в кухнята, кикотейки се, и след малко се върна с димящата пица, като продължаваше да се смее. Без да иска, наклони тавата и няколко парченца с плясък паднаха на земята. Той се втурна да ѝ помага. Тя се смееше и пъхаше изпадалите гъби направо в устата си. Накрая седнаха и двамата, с пицата на масата.

– Вижте – каза тя, като бършеше насълзените си от смях очи. – Първо, това с музите е фантазия и второ, има някаква грешка – аз пиша фантастика... така че сте сбъркали адреса. – Тя пак се разсмя като говореше на пресекулки. – Може... ох, може да се върнете при Данилова или там.... която друга си изберете... ох...

– Да, зная – каза той, – зная, че пишете фантастика, но в последно време толкова много хора пишат, че отговорните за техния жанр музи не могат – то не бяха извънземни, вампири, чудовища, мутанти... не достига работна ръка вече и затова помолиха мен... А и в настоящата ви... творба... има криминален елемент, така че всичко ще е наред....

– Откъде знаете какво пиша сега? – погледна го сериозно тя.

– Зная, нали това ми е работата. Всичко ми казват, преди да поема случая.

– Какъв случай, аз не съм случай! – тросна се тя, като си взимаше още едно парче пица

Той отпи от чашата си, облегна се назад и заговори, все едно четеше нещо, написано във въздуха:

„Беше се прибрал след дългия ден в офиса и вечеряше, когато се чуха виковете:

– Помооооо, помощ...!

Погледна през прозореца и на няколко пресечки видя мъж, който дърпаше някакво момиче в тъмнината между сградите. Обърна се към разхвърляната маса с недоядена вечеря и въздъхна. После пак надзърна навън, развърза халата си и скочи през прозореца...

Нападателят вече бе завлякъл момичето в един

тъмен вход и късаше блузата ѝ, когато изневиделица някой го удари отзад и той отхвъркна на площадката пред стълбите.

– Ей! – извика той като се държеше за рамото. – Какво правиш?

– Остави момичето намира – изгледа го остро мъжът в синьо и буква S на гърдите.

– Какво..?!

– Ей, смешник – чу се тънък глас отзад, – за кой се мислиш?

Обърна се и видя момичето, което смяташе, че спасява. Момичето го гледеше намръщено, а с размазания си грим приличаше на персонаж от филм на ужасите. Тя замахна с чантата си и го удари силно по главата.

– Дядо Коледа или пък Сънчо? Кой те е викал да се месиш, където не ти е работа, м?

– Но... – той отстъпи назад. – Нали викаше за помощ, исках да ти помогна...

– Виках за помощ? Дааа...Как виках, така ли: Помощ, помощ... – тя изкриви очи и устни и замаха с ръцете, като хвърли поглед към седящия под стълбите мъж и двамата се разкикотиха.

– Да, горе-долу така звучеше.

Двамата пак се запревиваха от смях:

– Ама ти си бил голям балък, бе – погледна го момичето така, все едно виждаше залепнала дъвка на обувката си. – Помощта вече я получавах. Urgent. Не си ли чувал?

Тя го погледна право в очите и облиза устни.

– Хайде, чупката. Върви да спасяваш някой по-мляк по магистралите...”

Не искам да ви разочаровам, ама... слаба работа. Какви са тези банални сюжети и чуждици...

Тя стоеше и го гледаше със зяпнала уста. Преглътна несдъвканата пица и напълни отново чашата си.

– И как се казва този незавършен шедьовър? – с ирония попита мъжа.

– „На кого е нужен вече Супермен“ – тихо каза тя след кратко мълчание и го погледна изпод вежди.

Сега мъжът започна да се смее, дори се задави с пицата и се наложи тя да го удря по гърба.

Когато отиде до кухнята за вода и се върна, той стоеше до библиотеката и разглеждаше книгите:

– Живеете сама.

Тя му подаде чашата с вода.

– Защо?

– Как защо, вие имате ли семейство – жена, деца... като гледам, едва ли, а ми задавате на мен подобни въпроси... – Тя избра една от книгите и му я подаде.

– При мен е друго, аз имам мисия, няма как да имам семейство... и въобще, това е все едно да питате дали някой ангел или дявол има собствен живот...

– Нима... и кой е вашият бог, вдъхновението, изкуството... нима изкуството е бог, та то се създава от хората?

– А кой бог не е създаден от хората?

– Е, добре, добре, стига... Сама съм, защото така мога да пиша, това е. Може ли да сменим темата?

– Не може. Трябва да намерим вдъхновението ви, а това изисква да извадим всички трупове от килера.

– Мислех, че вие ще ме вдъхновявате, нали музите това правят.

– Да, някой го правят направо, други помагат...

– Добре, какво искате?

– Просто ми отговорете на въпросите.

– Защо трябва да отговарям, аз дори не знам кой сте, как се казвате... идвате от нищото и искате ей така, изведнъж, да говоря за най-интимни неща...

– Нямам име. – Той я погледна и тя чак сега видя, че тъмните му очи са много-много сини.

– Нямате име? Как така? Как ви наричат там, откъдето идвате, как се обръщате един към друг?

– Не ме наричат, ние не говорим с думи... тоест не

ги изричаме... няма да разберете...

– Телепатия... защо да не разбера?

– Да, нещо такова. Защото няма как да се обясни, няма как да ви го опиша с думи... – Той се усмихна. – А вие как бихте ме нарекли?

– Аз? Не знам... – смути се тя и седна пак на фотьойла до масата. – Докога смятате да останете тук?

– Докато намерим вдъхновението ви или докато вие пожелаете. Мога веднага да си тръгна.

Тя погледна към вратата.

– А ако за това са нужни дни? Защо не съблечете този шлифер?

– Мога да остана колкото е нужно, стига вие да го желаете. – Той съблече шлифера и го метна на закачалката до вратата. Протритите къси дънкови панталони и цветната му риза никак не се връзваха със сериозния му тон.

– Какво е това на ризата ви... папагали?? – засмя се тя.

– Да, неразделки, знаете ли ги... едни чудни малки птички с голямо вдъхновение.

– И птиците ли имат вдъхновение, мислех, че е инстинкт.

– О, имат, разбира се, инстинктът им помага да не го губят, но... хората също имат инстинкт...

– Е, не сме животни, имаме разум, правим изкуство, нали това ни различава от тях...

– Да, да, разликата е там, че животът на животните като цяло е изкуство, защото не губят вдъхновението си...

– Какво? Говорите пълни глупости... – Тя го погледна подозрително. – Да не сте все пак от някоя секта... така ми звучите... а и тази риза...

– Не, не съм, дори не съм вегетарианец. Ако искате, мога да съблека ризата.

– А, не, не, не... в никакъв случай. Нищо повече не събличайте! – Тя погледна празната си чаша.

– По-добре не пийте повече.

– Защо? Може така да получа малко вдъхновение.

– Не, ще получите само болки в главата на сутринта. Кажете ми защо сте сама?

– Пак ли... – въздъхна тя. – Е, добре... Защото съм много, много разпиляна... и защото не мога да пиша, когато умът и сърцето ми са на друго място.

– Хм, странно. Обикновено е обратното, любовта служи като вдъхновител...

– Да, зная, зная... не ми става по-добре, когато някой друг го казва...

– А не ви ли липсва?

– Кое, любовта ли... липсва ми...

– Защо тогава?

– Защото, ако имам любов, ще ми липсва писането.

– Аз мисля, че можете да имате и двете. И тогава няма да губите вдъхновението си.

– Не, пробвала съм. Не става... не става.

– Може би не сте намирали точно любов.

– А какво?

– Не знам... вие ми кажете...

– Станимир.

– Какво?

– Бих ви нарекла Станимир.

Той наведе глава и потърка уморено челото си, тя не можеше да види изражението му:

– Добре, може да ме наричате така.

* * *

Говориха цяла нощ.

На другия ден тя се събуди на дивана. Мъжът спеше отпуснат на фотьойла и завит с шлифера си. Беше почти обед. Трябваше да се разсъни. По навик натисна дистанционното на телевизора и отиде да си направи кафе. Седна пак на дивана и се загледа невиждащо в екрана.

– ...опасен крадец, ограбващ самотни жени. Ако забележите въпросното лице, моля съобщете в полицията...

На екрана се появи снимката на спящия мъж.

Очите му пак изглеждаха тъмни, но тя знаеше, че са много-много сини...

И така, в края на седмицата изключих левия си мозък, презаредих се и съобщих на всички заинтересовани, че смятам да се разходя до центъра на града.

– И на кого би трябвало да му пука? – каза Средностатистическият на Групата.

– Определено не и на теб – отговорих, слагайки си кожата за почивните дни. СГ и аз навремето бяхме на предна линия и все още ме обвиняват за това.

– Какво ще правиш там? – попита Патето. Патето беше дребничко и простосърдечно.

– Кажи ми нещо, което *няма* да правя – изстрелях в отговор.

Кое то пък като че ли заинтригува Патето:

– Може ли да дойда с теб?

– Територията е свободна – отвърнах. – Стига да си носиш собствената енергия.

Оставихме Групата при шкафчетата и излязохме навън. Слънцето умираше, а на хоризонта дърветата убийци се полюшваха от повеите на бриза откъм морето. Походихме до транзитната спирка, включихме се, купихме си два пропуска и застанахме на перона в знойната вечер, чакайки плъзгача. Далеч надолу по линията грееха светлините на града.

– Ще има ли там момчета и момичета? – попита Патето.

– Можеш да си заложиш перушината – отговорих. – Също и патета.

Когато плъзгачът спря на перона, се настанихме и преди да се усетим, вече крачехме по колоритната Кале Росинант. Момчета! Момичета! Змии! Архангел Метатрон, Само За 23 Ампера! Патета!

Десният ми мозък се изпълваше с горещ джаз, припяващ Давай! Давай! и едновременно с това нареждайки Четирите благородни истини:

Животът е скапан.

Скапан е, защото се придържаш към нещата.

За това си има лек.

Финт наляво, финт надясно, давай напред.

Типично за центъра на града – да ти убие настроението и едновременно с това да те надъха. Да се придържам към нещата. Тази вечер не смятах да се придържам към каквото и да е за по-дълго, отколкото щеше да ми отнеме да го изпия, изпуша или сръчкам. Най-доброто лечение.

Първо – храна. Намерихме къде да хапнем. Бяхме пред сиреноторанта, когато към нас приближи Космо-Момче и ни се предложи:

– Вие сте от периферията, нали? На съвсем разумна цена ще ви предоставя междузвездно изживяване.

– Колко? – попита Патето.

Преди Космо да е успял да отговори, поставих по-голямата от двете си ръце – ръката, с която бутях – на гърдите му:

– Не се интересуваме, Пич. Приятелят ми може и да прилича на Пате, но не са му пораснали крилата вчера.

Космо се отдалечи нехайно.

– Защо го прогони? – попита Патето.

Десният ми мозък ме информира, че съжалявам, заедно бях разрешил на Патето да дойде. Благодаря ти, десен мозък.

– Слушай, Пате, да се разделим. Среща тук на зазоряване и половина.

Официалните му пера се омърлушиха, но не се възпротиви.

Така че си прекарах една нощ, един ден и една нощ. Бидоха извършени разнообразни транзакции, физически и психологически. Прехвърлиха се течности. Разрешиха се заряди. Откровено казано, по-вечето не го помня.

Онова, което си спомням, е как се събуждам на уличка между някаква таверна и един дом за пяна. Патето се беше надвесило над мен. Беше изгубил по-голямата част от перушината си; с тези пухкави бузки приличаше на момиче. Пресвето бедствие – та той беше момиче.

– Пате? – казах отпаднало.

– И никоя друга – отвърна тя. Пъхна се под ръката ми и ми помогна да се изправя. Кожата ми за събота и неделя беше съсипана. Десният ми мозък се въртеше.

– Хайде, Коте – каза тя. – Време е да се плъзнем у дома.

– Не мога да се плъзгам – изграчих. – Напълно съм се разредил.

– Остави на мен.

Тръгнахме с накуцване по улицата. Центърът си беше също толкова ярък и привлекателен, колкото и когато бяхме дошли, по съвсем крещящ начин. Крещящ. Това идваше от събуждащия ми се ляв мозък.

Застанахме на перона и зачакахме плъзгача. Пред нас: поредната седмица в мините на реалността.

– Животът е скапан – измърморих.

– За това си има лек – каза Патето. И за мое безкрайно изумление ме целуна по бузата.

Наистина е доста привлекателна, за пате.

превод от английски: Петър Тушков, 2011

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5/bg/>

Флотилията от три бойни кораба навлезе бавно в новата планетна система. Приблужи централната топла звезда и зареди запасите си от енергия. След това, без да бързат, корабите заобиколиха третата планета и насочиха безмилостните си оръжия към нея.

– Компютър, докладвай! – разпореди с досада Капитанът на флотилията.

Беше дебело, почти кръгло, зелено същество с на шарено от белези лице. Преминал през хиляди космически сражения, в този миг не изпитваше никакво възмущение.

– Планета XXLE44GF. Малка, бедна на ресурси и населена с примитивни аборигени. Технологиите им е по-примитивна и от тях. Физически са непригодни да оцеляват дори на собствената си планета и не стават за работна ръка. Не са заплаха, но има вероятност 0.00000003% след няколко милиона години да станат. Препоръчва се унищожаване на населението и превръщане на планетата в учебен полигон. За друго не става.

– Идеално! – оживи се Капитанът. – Атакуваме веднага. Ще приключим предсрочно, а след това ще прескочим до Сириус за кратка почивка. Екипажът има нужда, а аз още помня вкуса на прекрасната храна от последното ни посещение. Жалко, че не можем да отмъкнем готвача им. Помощник, нека заредят оръжията!

– Съжалявам, Капитане, но не мога да изпълня заповедта. Нарушаваме точка GGR536JU от правилника. Преди да се атакува планета, задължително се проверяват на място данните, получени от разузнаването.

– Дрън, дрън! Още имаш жълто около устата, а си позволяваш да оспорваш заповедите ми. Правилника съм го писал, когато ти още не си бил синтезиран. Ще те сменя още в първия гарнизон, който стигнем. Не ме гледай така! Пусни три сонди и след час чакам ре-

зултатите. Нямам намерение да ти наруша процедурите.

След час сондите са завърнаха и Помощникът, пребледнял, ги представи на Капитана. След миг и лицето на Капитана пожълтя.

– Искаш да кажеш, че тези аборигени, които дори нямат централизирано управление, всъщност са могъща раса със супер технологии?

– Не съм казал нищо, Капитане. Това са резултатите от сондите. Оказва се, че първите разузнавачи са подхождали повърхностно, заблудени от външните белези. Така е, когато тази работа се поверява на хора, които мислят, че процедурите са написани само за новациите.

– Млъквай! Сигурен ли си, че нашите данни не са грешни. Според тях жителите на планетата, имат инфразвукове и антигравитационни оръжия. Това добре, но според данните, те могат да преобразуват свободно материята и енергията, само със силата на мисълта си. Нашите учени, само загатват за такава теоретична възможност. Какви са източниците на данни?

– Данните са точни, капитане! Технологиите са описани в историята на аборигените. Малко странно са кодирани, но ги открихме. Или самите аборигени не разбират силата си, или нарочно крият възможностите си, но те са факт. Още в древни времена един от тях полетял и стигнал Централната звезда без никакви технически средства. За заблуда твърдял, че лети с криле, направени от слепени птичи пера. Друг пък веднъж разделил морето на две, за да премине с племето си. Трети разрушавал масивни каменни градове само с ръчно направени уреди за инфразвук. В миналото тези хора били малко, но след това се увеличили. Източниците разказват за хиляди хора, които можели да променят и своята форма, и тази на другите само със звукови сигнали. За същите антигравитацията също не е тайна. Наричали ги магьосници, но има много видове. Споменават се и духове, които свободно мо-

гат да преминават през материя от всякакъв вид. Накрая нещо, което не е включено в доклада. Примитивните животински форми, които аборигените използват за храна и домашни любимци, при определени условия също притежават сили, непонятни за нашите учени. Имаме филмов материал от по-нови времена. В тях представителите на примитивните форми демонстрират действия, напълно противоречащи на физичните закони, които познаваме. Нещо повече, те са на практика безсмъртни и нищо не може да ги нарани.

– Добре, помощник. Какво предлагаш?

– Като воини имаме само един път, Капитане. Да атакуваме и да загинем славно!

Капитанът се намръщи, а след това изключи записващата камера.

– Така.... Аз пък предлагам друго. Ще изтриеш от записите всички следи от последните две седмици. Не сме били тук, а някъде другаде. Изтрий и планетата от централния компютър на Флота. Зная, че си имаш начини, и няма да кажа на никого. Няма да кажа и за промените, които си направил в личното си досие.

– Но, капитане! Ние сме воини! Процедурата изисква...

– Млък! Заемай се веднага, а след това разпореди курс към Сириус. Зная, че го искаш. Видях как гледаше онази дребната танцьорка, а и тя теб. Като бонус от днес вече си повишен и в чин. Ще трябва да изчакаш, докато дойде официално потвърждение, но заплатата ти се увеличава незабавно.

– Но....

– Никакво но! Като бонус следващата планета, която завладеем, ще носи твоето име.

След час корабите на флотилията вече бяха далеч от планетата. Планета с примитивни същества, които си играеха със законите на вселената. Планета, която вече не съществуваше на нито една карта във Вселена-

та.

Предполагаше се, че Първият контакт ще разреши всички проблеми.

Поне такива слухове се носеха: загрижените гущери от Епсилон Еридани щяха да ни избавят от пожара и да ни приветстват в Галактическото братство на Млечния път. Каквито и болести да не бяхме успели да победим, щяха да ги излекуват. Каквито и политически дразги да не бяхме преодолели, щяха да ги разрешат. Щяха да поправят всичко.

И се предполагаше, че няма да ме превърнат в преследвано животно.

Не се замислях твърде задълбочено върху философската страна на последиците – поне не в началото; бях прекалено зает да бягам за живота си. *Зомби* летише стремглаво право към вселената, жертва на нечленоразделния бордови и статичния шум от работата му. За навигация не можеше да става и дума. Всеки скок на сляпо, който извършвах, съкращаваше десетократно шансовете ми да открия обратния път за дома. Въпреки всичко го правех, отново и отново; всеки скок, който *не* направех, би ме убил.

За пореден път надалеч от опасност. Данните от далекообхватните сензори ме позиционираха някъде в кометния пояс около скромна двойна звезда. В подобри времена компютърът незабавно щеше да ми покаже планетарния кортеж на системата; сега би отнело дни, докато необходимите измервания бъдат завършени.

Нямаше време. Можех да определя местоположението си само по звездите дори и без помощта на бордовия, но каквото и да бе онова, което ме следваше по петите, така ѝ не ми бе дало тази възможност. На няколко пъти бях започвал. Най-дългото затишие бе продължило шест часа; в това време бяха успял да

установя, че се намирах някъде по посока на галактическото ядро от Ръкава Орион.

Вече дори не правех опити. И да знаех къде се намирам, успехът ми нямаше да продължи повече от $t+1$. Щом направех поредния скок, отново щях да бъда изгубен.

Така че не преставах да извършвам скокове. А то не преставаше да ме намира. Все още не знаех как; на теория е невъзможно да проследиш каквото и да било през сингулярност. Ала по някакъв начин космосът неизменно зейваше и чудовището се изсипваше върху ми, изгладняло и мистериозно. По това време шансовете може би щяха да нараснат, ако знаех защо.

А какво бях направил, питате. Какво бях сторил, че така да го ядосам? Ами просто направих опит да кажа здрасти.

Що за интелигентен живот би се обидил от нещо *подобно*?

Представете си сухо дърво, високо триста и петдесет метра, с шест чворести клона, които се извиват от дънера. Завъртете го в орбита около мизерно червено джудже, което не си заслужава дори нормалното име. Ето на какво се бях натъкнал; нямаше илюминатори, сигнални светлини или опознавателна маркировка по корпуса. Висеше си там като забравена купчина космически подпалки. По повърхността му от време на време проблясваха въгленчета отразена слънчева светлина; но само задълбочаваха сенките, погълнали останалата част от структурата. Отначало реших, че са го изоставили.

Разбира се, така или иначе спазих протокола. Направих опит да се свържа с него на всички възможни честоти, да осъществя контакт по най-малко сто различни начина. В продължение на четири часа не ми обърна внимание. И точно тогава в отговор дойде едва забележимо ехо във водородния спектра-

лен диапазон. Захраних бордовия с информацията.

Какво се очаква да направиш с радиопредаване от извънземни?

Бордовият успя да се закашля, преди да забие. Всички статистически данни по панела за управление мигнаха едновременно, в почти невъзможен унисон, и изгаснаха.

А след това радарът регистрира приближаващ снаряд.

Така че бях направил скок, на сляпо. Нямах кой знае какъв избор, тогава или четирите пъти по-късно. В даден момент по време на това паническо отстъпление бях дал на мъчителя си име: *Кали*.

Освен ако на *Кали* не ѝ беше омръзнало – надеждата е вечен извор, дори и в душите на марионетки като мен, – след два часа щеше да ми се наложи отново да побягна. Междувременно насочих *Зомби* към двойната звезда и зададох постоянно ускорение. В открития космос е невъзможно да се скриеш; но в пределите на слънчева система, дори потенциална такава, шансовете ти са значително по-големи.

Естествено, щеше да ми се наложи да извърша скок дълго преди да се добера дотам. Без значение. Рефлексите ми са проектирани така, че да изпълнявам задълженията си при всякакви обстоятелства. Автопилотът на *Зомби* може и да бе изваден от строя, но моят се бе задействал безотказно.

Между скоковете ти е необходимо известно време, за да презаредиш енергийните си резерви. Засега на *Кали* ѝ трябваше малко повече време, за да ме открие. В определен момент нещата вероятно щяха да се променят; и се налагаше бордовият отново да заработи, преди това да се случи.

Знаех си, че нямам абсолютно никакъв шанс.

* * *

Ако сега се направя на криминален следовател и погледна назад: как точно беше успяла *Кали*?

Не съм сигурен. Но някои от диагностичните системи на *Зомби* работят на равнище обикновена електроника, без да разчитат на квантови изчисления. Забиването не ги беше засегнало; тъкмо те успяха да обрисуват последиците с няколко груби замаха на четката.

Троянският сигнал съдържаше поне един комплект пространствени координати. Бордовият трябваше да ги е взел за нещо като указател: след което бе отворил навигационния справочник, за да разбере какво се намира в точка x-y-z. Астрономическа забележителност? Обща основа, върху която да бъдат сравнени схващанията ни за време и пространство?

Тряс. Навигационните файлове ги няма.

Веднъж щом навигацията беше отстранена – а е възможно и преди това, нямаше как да зная, – програмата нашественик беше наредила на *Зомби* да обнови целия си резервен архив с копия от самия себе си. Едва тогава, когато и последният път за възстановяване бе заразен, беше накарала бордовия да забие. Сега цялата система беше замразена, всяка вероятност рухнала, всеки кубит – заключен в P=1.00.

Изумително красиво нападение. За времето, необходимо ми да кажа здрасти, *Кали* се бе запознала дотолкова интимно с кораба ми, че беше сполучила да го прелъсти и застави да извърши самоубийство. Подобен подвиг си оставаше отвъд възможностите ми, далеч отвъд възможностите на опасно безгрижните зверове, които ме бяха създали. Ако не се опитваше да ме убие, бих дал всичко, за да срещна на живо ума, отговорен за този акт.

* * *

В началото на лова бях опитал да направя ня-

колко скока в бърза последователност, без да давам възможност на *Кали* да ме настига. Едва не бях изтощил резервите си до смърт. Напразно; извънземното ме откри също толкова бързо и едва бях успял да изстискам достатъчно енергия, за да му се изплъзна.

Все още си плащах за комарджийския риск. На *Зомби* щяха да му бъдат необходими поне два дни на подсветлина, за да се презареди напълно, и деветдесет минути, преди дори да ми се удадеше възможността отново да направя скок.

Този път вселената ми отпусна три и половина часа. След което късообхватните сензори ме известиха пестеливо; обект пред носа. Включих се в камерите на *Зомби* и се вгледах напред.

Пред очите ми изчезна една кръпка от звездното поле.

Все още не бях запознат добре с ръчните контроли. Изгубих няколко ценни минути, за да извлека правилните числа. Каквото и да затъмняваше звездите, курсът му предшествах *Зомби* по посока на слънцата и намаляваше скоростта си бързо. Една от цифрите отказваше да се успокои; масата на обекта се увеличаваше пред очите ми. Което означаваше, че преминава от някъде другаде.

Кали съкращаваше времето за претърсване с всеки следващ цикъл.

На две хиляди километра пред нас изкривените клони се обърнаха и застанаха лице в лице с мен в радиопространството. От един от тях изникна нажежена пъпка.

Сензорите на *Зомби* докладваха приближаващия снаряд на бордовия; мозъчните чипове зад таблото ми изискаха проекция на стълкновението. Бордовият избърбори малоумно.

Вторачих се в приближаващата заплаха. *Какво искаш от мен? Защо просто не ме оставиш на мира?*

Разбира се, че не изчаках отговора. Направих скок.

* * *

За подобни ситуации моите създатели ми бяха оставили оръжие: наричаха го *страх*.

Нищо повече. Никои от паразитиращите нуклеотиди, които се трупат като прах всеки път когато сляпата, глупава еволюция надделява например. Никои от гените, изграждащи гениталиите; какъв би бил смисълът? Бяха ми оставили либидо, но променено; нещата, които ме вълнуват, са по-тясно свързани с целите на мисиите, отколкото с нещо толкова вулгарно като възпроизводството. В мен е запазен намек за химическа сексуалност, в по-голямата си част андрогени, така че да не приемам „не“ за отговор толкова лесно.

Съществуват генетични вериги, издължени и забележително нагънати, носещи кода на самотата. Вроден таксис, тактилно удоволствие, феромонни рецептори, които притеглят индивидите в социални групи. От това в мен не е останало нищо. Дори бяха опитали да изрежат религията от мен, но както се оказва, Бог се ражда от страха. Специфичните точки могат лесно да бъдат локализирани, но свързаността е абсолютна: не можете да прогоните вярата, без да елиминирате неподправения ужас на бозайника. А там в космоса, бяха решили те, страхът е твърде важен за механизма за оцеляване, че да го изоставяме.

Така че ми бяха оставили единствено страха. Страх и суеверието. И колкото и да се опитвах да държа под контрол средния си мозък, окабеляването там долу не спираше да ме заставя да пълзя и да се унижавам пред всемогъществото на Великия Бог Убиец.

Почти завихах на *Зомби*, докато ме стоварваше в поредното непостоянно убежище. Корабът се движеше по рефлекс, с мозъчна смърт, в конвулсии. Не осъзнаваше достатъчно, че да изпитва ужас.

В този смисъл и аз не бях особено наясно.

Какъв беше проблемът на *Кали* поначало? Капитанът ѝ бе умопобъркан? Просто неразбирателство? Преследваха ли ме като животно поради някаква изначално несправедлива причина, или просто ставаше дума за резултат от нещастно детство?

Всеки интелигентен живот, способен на космически полети, също така трябва да може да разбира миролюбивите мотиви на останалите; такова бе схващането на земните социолози. Повечето от тях никога не бяха напускали Слънчевата система. Никой от тях не се бе сблъсквал с извънземно. Без значение. Логиката звучеше разумно; всеки вид, неспособен да контролира собствената си агресия, вероятно не би оцелял достатъчно дълго, че да се откъсне от родната си система. Нещата, които ме бяха създали, бяха успели в последния момент.

Безразборната враждебност, насочена към всичко, което се движи, не е еволюционна стратегия с особено дълбок смисъл.

Може би бях нарушил някое културно табу. Може би извънземният капитан бе откачил. Или пък се бях натъкнал на боен кораб, въввлечен във военни действия – нащрек за адски машини в овчи кожи.

Но пък какви бяха шансовете всъщност? В цялата вселена, какви бяха шансовете първият ни контакт с извънземна цивилизация да бъде с чуждоземен лунатик? Колко междузвездни войни трябваше да се водят едновременно, преди шансовете ми да се покачат дотам, че случайно да се сблъскам с някоя?

До известна степен вярата в Бог имаше повече смисъл.

Търсех друг подходящ отговор. Два часа по-късно продължавах да го търся, когато *Кали* отрази сигнала ми от разстояние само хиляда километра.

* * *

Някъде на друго място в космоса въпросът и аз се появихме едновременно: *всички ли наоколо бяха такива?*

Допускайки, че си нямах работа със статистическо изключение – че не просто се бях натъкнал на единственото извънземно със симптоми на психоза сред трилионите му себеподобни и че поради не тактичност се бях появил посред някакъв вид крайно невероятна галактическа война, – съществуваше още една алтернатива.

Кали бе нещо типично.

Оставих мисълта настрана достатъчно дълго, за да проверя Системни наблюдения; този път близо два часа, преди отново да ми се удаде възможност отново да направя скок. *Зомби* бе навлязъл дълбоко в открития междузвезден космос, намирах се над шест светлини години разстояние от най-близката слънчева система. Дори аз не можех да оправдая включването на двигателите в такъв обсег. Не ми оставаше нищо друго, освен да чака и да си задавам въпроси...

Кали *нямаше* как да е нещо типично. Не виждах смисъла. Може би цялата работа бе просто едно фантастично межкултурно неразбирателство. Може би *Кали* беше объркала трансмисията ми с нещо като атака – и бе отговорила подobaващо.

Именно. Интелигентност, способна да изкорми корабния бордови в рамките на няколко часа, и все пак твърде глупава, че да схване сигнали, замислени така, че да могат да бъдат дешифрирани от *когото и да е*. *Кали* не се нуждаеше от поредици от прости числа или пиктограми, за да разбере мен или опитите ми за преговори. *Познаваше* ума на *Зомби* от първия до последния кюбит. Знаеше и че съм приятелски настроен. Трябваше да знае.

Просто не я интересуваше.

И само десет минути след прага на скока, най-накрая ме настигна.

Усетих как пространството се накъдри едва ли не преди таблото с данни от късообхватните сензори да грейне. Вътрешните ми уши се нацепиха на десетки парченца – всяко едно с настояването, че *нагоре* е в различна посока. Отначало си помислих, че *Зомби* прави самостоятелен скок; после реших, че бордовата гравитация по някакъв начин е отказала.

След това *Кали* започна да се материализира на по-малко от сто метра от мен. Бях попаднал в дирята ѝ.

Действах без да мисля. *Зомби* се завъртя около оста си и отскочи с пълна тяга. Предупредителните светлини запротестираха в кървавочервено. Зад мен плазменият конус от двигателите на *Зомби* обля материализиращото се чудовище.

Все така набираща солидно вещество, *Кали* се обърна и ме последва. Уродливите ѝ, втвърдяващи се, ръце се протегнаха към мен.

Опитва се да ме сграбчи, осъзнах. Нещо примитивно в мен изкрещя Скачай!

Прекалено близо. Направех ли опит, щях да повлека *Кали* със себе си.

Скачай!

Осемстотин метра помежду ни. На това разстояние отработената ми диря трябваше да я е превърнала в йони.

Шестстотин метра. *Кали* отново беше цяла.

СКАЧАЙ!

Направих скок. *Зомби* се хвърли наляпо извън космоса. В продължение на един сковаващ миг геометрията бе мъртва. Сетне водовъртежът ме изплю.

Не бях сам.

* * *

Излязохме едновременно. Котката и мишката изпаднаха в реалния свят на четиристотин метра едни от други, носещи се с около една хилядна с.

Инерционните ни вектори не съвпадаха напълно; само за десет секунди *Кали* се бе отдалечила на повече от сто километра.

А после ти я унищожи.

Отне ми известно време, докато го съобразя. Бях видял единствено проблясъка – толкова ярък, че едва не бе ослепил филтрите; сетне – охлаждащата се черупка на водорода, която ме връхлетя и се разтвори в красивото празно небе.

Не можех да повярвам, че съм свободен. Опитах да си представя какво ли можеше да е предизвикало унищожението на *Кали*. Повреда в двигателя? Саботаж или бунт на борда поради причини, които не можех дори да схвана? Ритуално самоубийство?

Докато не прегледах записите от полета, дори не ми хрумна, че може да е била ударена от снаряд, летящ със скорост наполовина от тази на светлината.

Това ме изплаши повече, отколкото *Кали*. Таблото с данните от късообхватните сензори ми предоставяше ясен изглед на разстояние пет астрономически единици и в която и да е посока не се забелязваше нищо. Каквото и да я бе унищожило, беше дошло от много по-далеч. И бе потеглило много преди да се появив.

Бяха ни очаквали.

В този момент *Кали* почти ми липсваше. Поне не беше невидима. Поне не можеше да вижда в бъдещето.

Нямаше начин да се разбере дали снарядът бе предназначен за моя преследвач, или за мен, или за който и да е, изгубен из тези места. Бях ли жив, защото не искаше да ме убиваш, или защото вече ме мислеше за мъртъв? И ако присъствието ми засега оставаше незабелязано, какво би ме издало? Двигателни емисии, радиоизлъчване, може би някое екзотично свойство на напреднала технология, което на моя вид тепърва му предстоеше да открие? Какво прихващаха оръжията ти?

Не можех да си позволя да разбере отговорите.

Изключих всичко до допустимия минимум, престорих се на умрял и зачаках.

Тук съм вече много дни. Нещата най-сетне се изясняват.

На границите на възприятията на сензорните инструменти на *Зомби* се лутат загадъчни обекти, следващи свои неразгадаеми траектории. Прелитах на дрейф през нишки от невидима енергия, опълчващи се на какъвто и да е анализ. Освен това фоновата радиация тук е изобилна, от същия вид, който *Кали* бе изпуснала преди да умре. Разполагам със записите на много термоядрени експлозии: някои на разстояние светлинни часове, някои на по-малко от сто хиляди километра.

Понякога се случват в непосредствения ми обсег.

В траекториите на снарядите, запратени от толкова далеч, че е невъзможно да се разбере откъде, се появяват странни артефакти. Почти всякога биват унищожени; но веднъж, преди снарядите ти да я достигнат, една безинтересна сфера се разцепи на множество фрагменти, които започнаха да се отдалечават танцуващо като молци. А друг път нещо *искрящо*, обширно и безформено като океан посрещна директен удар без да изчезне. След това успя да се отдалечи с накуцване със скорост, по малка от тази на светлината, а ти не направи нищо, за да го довършиш.

В тази вселена има неща, които дори ти не можеш да унищожис.

Знам къде съм. Уловили са ме в паяжина. Сграбчваш случайно преминаващи кораби и ги водиш тук, за да посрещнат унищожението си. Не зная докъде се простират пръстите ти. Мястото не е голямо като обем – може би с диаметър две или три светлинни дни. Няма как толкова много кораби по случайност да се натъкват на един и същи незначителен риф; ти ги подмамваш от много по-далечни разстояния. Не зная как. Инструментите ми щяха да регистрират всяка

сингулярност в обсег от сто светлинни години, която е способна на подобен подвиг, но не откривам нищо. И без това е без значение сега, след като ми е известно какво си.

Ти си *Кали*, но неизмеримо по-голяма. Едва сега те разбирам напълно.

Вече не се опитвам да помирят мъдростта на домораслите земни експерти с реалността пред мен. Старата парадигма е безполезна. Ето я новата: технологията предполага войнственост.

Оръдията на труда съществуват поради една-единствена причина: да напъхат вселената в нови и неестествени форми. Третират природата като враг, по дефиниция са бунт срещу състоянието на нещата. В благоприятна околна среда технологията е отроче със забавен растеж, направо смехотворна; не може да ви-рее в условията на култура, задушена от вярата в естествената хармония. Каква полза от термоядрени реактори, ако храната и без друго е в изобилие, а климатът – повече от поносим. Защо да насилваме промяна в свят, който не ни заплашва с нищо?

Там, откъдето идвам, някои хора все още откриват каменните оръдия на труда. Някои водят земеделски начин на живот. Други не са се примирили, докато не са сложили точка на самата природа, а четвърти – докато не са построили градове в космоса.

Рано или късно всички те са бяха примирили. Технологията им се е изкачила до определена самодоволна асимптота и е прекратила развитие – така че не те стоят пред теб сега. Сега дори моите създатели дебелят и се излежават лениво. Средата, в която живеят, е покорена, враговете им са победени – и могат да си позволят по-миролюбив лукс. Машините са омокотили вселената около тях, самодоволството им ги е лишило от основни подбуди. Забравили са, че враждебността и технологията се изкачват едновременно по стълбата на културното развитие, забравили

са, че не е достатъчно просто да си умен.

Ти вероятно също си нещо *зло*.

Не почиваш. От кой адски свят идваш, че си достигнало до такива технологични висоти? Някъде близо до ядрото може би: звезди и черни дупки, натъпкани до пръсване, приливни водовъртежи, безкрайна планетарна бомбардировка от комети и астероиди. Някое място, където никой не може да се преструва, че *живот* и *война* не са синоними. Колко надалеч си стигнало.

Моите създатели биха ви нарекли варвари, разбира се. Какво ли знаят те. Дори мен не познават: аз съм рекомбинирана марионетка, както твърдят. Единственото удоволствие в живота ми е предопределено, изборът ми е въображаем, автоматичен. Достоеен за съжаление.

Не успяват да обхванат дори собствените си творения. Как изобщо биха могли да те разберат?

Но аз разбирам. И разбирайки, мога да действам.

Не мога да ти избягам. Ще умра от старост, преди да се измъкна на дрифт от тази скотобойна по настоящата си траектория. Нито бих могъл да направя скок, като се има предвид способността ти да впримчваш кораби, надвишаващи скоростта на светлината. Съществува само един път, по който бих могъл да оцелея.

Проследих снарядите, които запращаш; Тръгват от точка, намираща се на по-малко от три светлинни дни пред мен. Зная къде си.

В този момент сме на векове след теб, но това може да се промени. Дори *твоят* прогрес не може да продължи безкрайно; и колкото по-голяма заплаха си за останалите от нас, толкова повече ни подтикваш да се самоусъвършенстваме. По този начин ли постигна собственото си високо положение тук? Детронира някой по-ранен бог убиец, чиито опити да те унищожи само ти вдъхнаха допълнителна сила? Страхуваш ли се, че същата участ ще сполети и теб?

Разбира се, че се боите.

Дори и моите господари биха се превърнали в опасност, ако им дадете време; ще се отърсят от летаргията в секундата, в която осъзнаят, че съществувате. Можете да се отървете от тази заплаха, ако ги унищожите, докато все още са слаби. За да го сторите, трябва да знаете къде са.

Не си мислете, че можете да ме убиеете и да научите всичко необходимо от кораба ми. Изтрих всички записи, преживели нападението на *Кали*; не бяха кой знае колко. И се съмнявам, че дори вие бихте могли да извлечете по дедукция нещо повече от металургичния анализ на строежа на *Зомби*; създателите ми са еволюирали под лъчите на доста често срещан тип звезда. Нямаме представа откъде идвам.

Но аз зная.

Корабът ми може да ви разкаже за част от технологията. Само аз мога да ви посоча къде е гнездото. Нещо повече; мога да ви посоча неизброимите системи, които човечеството е изследвало и колонизирало. Мога да ви опиша тези разглезени деца на утробата, в чието име съм изпратен в центъра на водовъртежа. Ще научите малко за тях, ако изследвате мен, защото съм направен така, че да се отличавам от нормата.

Но винаги бихте могли да ме *изслушате*, няма какво да губите.

Ще ги предам. Не защото искам да им отмъстя, но понеже в моя случай етиката и лоялността просто не са приложими. Свободен съм от оковите, които замъгляват правилната оценка на по-низшите създания; когато си стерилен продукт на контролиран генетичен експеримент, *роднински отбор* е безсмислена фраза.

Повелята да оцелявам, от друга страна, е силна като при всеки друг.

Не автоматичен в края на краищата, видяхте ли *Автономен*.

Допускам, че можете да разберете смисъла на

това радиопредаване. Изпращам го отново и отново на всяка половин секунда и продължавам да приближавам на пълна тяга. Изчакайте ме; не стреляйте.

За вас съм по-ценен *жив*.

Готови или не, идвам.

превод от английски: Петър Тушков

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5/bg/legalcode>

– Снощи прочетох един интересен постинг във форумите – каза електрическата ми четка за зъби, докато бръмчеше монотонно.

– Тоффа сиффуно фте ми хаееса – рекох през пяната в устата си.

– И още как! – отвърна той. – Като използвал най-обикновени компоненти, купени от магазин, Monkeymonkey превърнал Интеличетката си в бъркалка за мляко.

Изплюх се в умивалника и оставих четката си за зъби в бялото керамично зарядно с думите:

– За какво ми е бъркалка за мляко?

– За да си правиш капучино – каза четката с примирнен тон, докато си изплаквах устата и отново плюех.

– Не пия капучино – отговорих.

– Но можеш да започнеш!

* * *

– Снощи прочетох един виц. Бива си го.

– Нихахфи фицшофе – успях да отвърна. Бурният смях докато си миеш зъбите означава обширна територия за почистване. Освен това рядката смес от паста за зъби и слюнка не излиза лесно.

– Направо ще си паднеш.

– Кажшах, нихахфи фицшофе!

– Двама мъже чакат на опашка в клиниката.

Престанах да си мия зъбите.

– Никакви вицове.

– Не мога да повярвам, че прекъсна цикъла.

– Спомням си докъде бяхме стигнали.

– Аз също, но не това имах предвид. Просто се опитвам да направя живота ти по-весел.

– От теб не се ли очаква да проверяваш за обновявания на софтуера, ревизии на упътването, да посещаваш общности от други четки за зъби, все такива работи?

– Тъ... Вицът беше пуснат в раздел „Общи“.

– Нещо не ти вярвам.

– Най-добре отново да се заемем с цикъла. Струва ми се, че тъкмо бяхме стигнали до горния ляв латерален резец.

– Откъде мога да бъда сигурен, че заместникът ти ще върши също толкова добра работа?

– Не съм вчерашен – отговори остро той. – Поемам пълната отговорност за обучението му. Дори съм склонен да преглеждам докладите му и да извършвам системни наблюдения.

– Между другото как са венците ми?

– В отлично състояние! – изчурулика той. – Малко се тревожех за външната страна на номер 15, но се оказа, че просто е бил малко раздразнен от онази люспа от пуканка, която извадихме оттам и вече си е съвсем наред. Устната ти кухня е в отлично състояние. Ако трябва напълно откровен с теб, съм малко отегчен.

– Мога да започна да ям повече сладко.

– Не, недей – каза бързо той. – Но все пак всяка четка за зъби иска от време на време по някое предизвикателство. Помня времето, когато за пръв път започнах да чистя устата ти, а венците ти бяха

страшно чувствителни и кървяха...

– М-да.

– Хубави времена. Имах цел, имах задача, която ми вдъхваше, увереност.

– Хубаво. Трябва да отивам на работа.

– Искане ми се да ме взимаше и мен, вместо след хранене да се заиграваш с онази глупава безмозъчна четка. Хората винаги се впечатляват от човек, който носи в службата първокласен продукт като мен. „Ето, той поддържа изрядна устна хигиена“, ще казват. „Трябва да го повишим.“

– Хората и без друго са изненадани, че изобщо си мия зъбите след хранене на обяд.

– Почти не заемам място...

– Ще си помисля.

– Ще потърся информация за удобно калъфче, в което да ме слагаш.

– Отлична идея, заеми се.

* * *

– Така по-лесно ще заговаряш момичетата – каза четката ми за зъби, докато започвахме с първия зъб. – Ще казваш: „Хей, наскоро съвсем сам сглобих една изключително яка бъркалка за мляко, искаш ли да се качиш в апартамента ми и да изпием по чаша капучино?“ Момичето е заинтригувано, проявява интерес и бум! В играта си.

Изчаках края на цикъла.

– Не изпитвам желание да подмамвам жени тук с обещания за капучино от зле разбъркано мляко.

– Ако за момент оставим настрана този удар под кръста – рече той, – мисля, че ти се иска тъкмо това. От

доста време не съм почиствал непозната уста. Винаги използват основната програма, тананикат си весело и се усмихват дори докато си мият зъбите.

– Не ми се говори за това.

– Просто искам да помогна. Има доста неща, които бих могъл да направя по този въпрос.

Престанах да прилагам от препаратата върху косата си и го погледнах, застанал щастливо в малкото си зарядно. Почаках, понечих да попитам, но се въздържах и довърших косата си. После се предадох:

– Като например?

– Аз съм уред, който вибрира. Ръководство с картинки ли искаш?

– Не.

– Защото бих могъл да ти осигуря. Само трябва да ми намериш писалка с определен праг на чувствителност към вибрациите...

– Никакви картинки!

* * *

– Не става дума само за капучино. Млякото на пяна означава, че можеш да правиш доста добро еспресо с каймак.

– И еспресо не пия. Сега трябва да си измия зъбите.

– Модът на Monkeymonkey е добър, но лично аз смятам, че можеш да се справиш доста по-добре. Двигателят на Интеличетката е прословут с издръжливостта си, обзалагам се, че освен бъркалка можеш да добавиш и нагревател, за да покачиш температурата на млечната пяна. Издирих и двама кандидат-заместници, които да интервюираш.

– Не искам бъркалка за мляко – заявих аз. – Ако исках бъркалка за мляко, щях да си купя такава.

– Току-що нарани чувствата ми – отвърна след кратко мълчание той.

– Нали си правил проучвания? Колко струва една бъркалка за мляко от онези с добри отзиви?

– Щом смяташ, че бъркалка от потребителския клас ще ти бъде достатъчна – отвърна той с глас, натежал от снизхождение, – петнайсет долара.

– Видя ли сега? Ще ми излезе доста по-евтино от някой като теб, Интеличетката, която наистина щеше да ми бъде достатъчна, ако постоянно не ми натякваше колко ѝ се искало да разбърква мляко!

– Имаш ли някаква представа колко добре бих се справял, ако разбърквах мляко? С интелигентните ми сензори за вибрация щях да правя млякото на пяна точно както ти харесва най-много.

– Не искам мляко на пяна!

– Само да добавя: в един от следващите си постове Monkeymonkey твърди, че според него млечната му пяна била много над нивото на професионалните бъркалки, струващи стотици долари!

– Вярно, пак този Monkeymonkey, направо стрехотно. Колко жалко, че не те е купил той, а аз, старият егоист.

– Точно така! Как искам само никога да не ме беше взимал от онзи рафт!

– Не го мислиш наистина? – рекох.

Само че той не отговори и двамата довършихме измиването на зъбите ми единствено под акомпанимента на тихото ултразвуково бръмчене.

* * *

– Мога да поръчам частите вместо теб – каза четката ми за зъби. – Имам нужда единствено от разрешението ти, но вече съм проучил цените и като цяло пакетът няма да ти излезе скъпо. Допускам, че умееш да запояваш?

– Не умея.

– А би следвало. Заниманията с електроника е вълнуващо и удовлетворяващо хоби.

– Капучиното не оставя ли петна по зъбите?

– Е, не е чак толкова зле. Можем да ги поддържаме чисти и бели с малко повече усилие, няма място за тревога.

– Само че няма да има „ние“. Ще бъдем само аз и някоя друга четка за зъби, която дори не познавам.

– Трябва да ми позволиш да опитам – настояваше той. – Искам да постигна нещо повече от това цял живот да чистя зъби. Искам да създавам нещо, което ще ти доставя удоволствие.

– Чистите зъби и здравите венци също ми доставят удоволствие.

– Нещо, което хората ще оценят!

– Като да приготвяш млечна пяна?

– Ще бъда част от нещо, което хората оценяват. Част от нещо по-голямо от мен самия!

– За последен път вода с теб този разговор. Ти си електрическа четка за зъби. Двата се спогаждаме добре. Зъбите ми са чисти, а венците ми са в отлична форма. Не пия кафе, нито каквито и да било напитки със съдържание на кофеин, дори и от онези, включващи добре аерирани млечни продукти. Нито искам, нито имам нужда от бъркалка за мляко.

– Обаче съм сигурен, че ако разполагаше с такава...

– Не! Не желая да си правя експерименти! – креснах на четката си за зъби. – Работата ти е да миеш и това е всичко, което се иска от теб.

– Ще бъда каквото си поискам! – извика той толкова силно, колкото позволяваше мъничкият му вграден високоговорител. – Мога да бъда дори бъркалка за мляко, мога дори да не съм твоя собственост!

– Само че си моя собственост! – изкрещях истерично. – Разполагам с касовата бележка, пазя оригиналната опаковка, регистриран потребител съм и всичко останало! Така че ще миеш зъбите ми и ще се преструваш, че ти харесва.

– Не – отвърна четката ми за зъби тихо. – Не, няма.

* * *

Няколко дни по-късно се върнах от поредната смяна, приготвих си вечеря, наваксах с четенето, но когато отидох да се измия преди лягане, четката ми я нямаше. Зарядното си стоеше празно на рафта. Резервната глава все още беше в килера.

„Как е възможно една четка за зъби да направи успешен опит за бягство?“, помислих си. Не можеше да се измъкне с вибриране от зарядното, нали така? Но дори и да го стореше, имаше врати, а бравите вече нямаше как да достигне.

Останах седнал на дивана известно време, след което заредих домашната мрежа. Направих карта на мрежовата му история във времето и забелязах зачестили заявки извън сайта на „Интеличетка“, основно по посока на райони, свързани с допълнителна информация за четки за зъби, зъбна хигиена и сайтове на заклетите почитатели на кафето. А след това, два дни по-рано, забелязах внезапен пик към неиндексирани зони на мрежата. Извиках кеша.

Беше постинг във форум на адаптивистите:

„Поздрави, другари. Пише ви една скромна електрическа четка за зъби, модел „Интеличетка“ XLR (подобнена серия 4). Наскоро бях вдъхновен от адаптивизма и реших да постигна нещо повече от включеното в списъка ми с одобрени приложения и предписания, но независимо от това моят жесток и лишен от въображение собственик всеки ден потъпква с железен ботуш всичките ми мечти и желания...“

Имаше още. Станах и си налях чаша вино. Изпих го, докато прочитам поста отново и отново. Твърдеше, че щял да приветства освободителите си и освен това се надявал на допълнителната им подкрепа веднъж щом успеел да се изплъзне и да се заеме със сбъдването на мечтата си.

Знаех, че се е получило, още докато четях написаното. Адаптивистите използват автоматизирани преработвачи, обхождащи старите бунища, събираха стари кондензатори и радиолампи и ги монтираха в саморъчно сглобени верижни триони или квадрофонични озвучителни системи. И сигурно им се беше наложило да изобретят роботизирана ръка, за да върнат изскочилите си очи обратно в черепите, прочитайки призивите на четка за зъби, която поддържаше блог, обновяваше се когато си поиска, правеше самостоятелни проучвания и копнееше да се превърне в бъркалка за мляко.

Беше създал електронна поща по сметка извън дома и през последните няколко дни я бе проверявал редовно.

Логът по сигурността показваше, че къщата е отключила входната врата час след излизането ми, а няколко минути по-късно някой бе завъртял бравата отвътре, отново беше отключил вратата и бе излязъл. Нямаше съхранени записи от камерите. В логовете успях да открия единствено поредица от съобщения: „Неизвестна системна грешка: изпратен е доклад“, но

нищо повече.

Сипах си още една чаша вино.

– Дом? – обадих се най-накрая – Прекрати външния достъп на всички домашни електроуреди. Сайтове на производители, ремонтни услуги и организации по изпълнение на гаранционни искове. Забрани достъпа на всичко и всеки. Дори и да срещнеш юридически трудности, се постарай да намериш вратичка. Включително и за мен. Никакъв външен достъп.

Домът ми докладва, че е приключил заявката успешно. Същата вечер изстисках малко паста за зъби върху пръста си, а на следващия ден си купих нова Интеличетка.

* * *

Полицаят ме откри в службата. На лицето му бе изписано отсъстващо изражение и бе натоварен с един куп черни устройства с неизяснено предназначение, висящи от колани, гайки, верижки и кукички навсякъде по униформата му. На рамото му работеше уред за визуално наблюдение, чиято червена светлинка ме уверяваше, че срещата ни се записва и че всичко, което кажех, дрън, дрън, дрън...

– Притежавате ли Интеличетка? – попита той.

– Разбира се.

– От дълго време ли сте неин собственик?

– От около два месеца – отговорих. – Изгубих... – Млъкнах. В очите му се бе мярнал интерес.

– Правехме обиск в дома на някакъв тип по оплакване за нарушение на управлението на цифровото авторско право¹, намерихме доста неща, повечето разглобени, осакатени, хакнати, каквото ви дойде на ум, безполезни боклуци общо взето... но се натъкнахме и на една бъркалка за мляко.

Усетих как цялото ми лице се преобразява от внезапната изненада. Той го изучи внимателно.

– Да не би... – започнах.

– Да, заводският идентификационен чип все още беше в нея, включихме го, получихме името на модела и серийния номер, пуснахме гаранцията за проверка и по този начин се натъкнахме на името ви. Така че ето ме и мен. Говорили ли сте с някого за Интеличетката, която притежавате, или за онова, което се е случило с нея?

– Не – отговорих, – нито дума. Един ден реших да я взема с мен в службата, понеже не спираше да се оплаква, че ръчната четка, която използвам след хранене на обед, не вършела добра работа.

– Миете си зъбите и след като обядвате? – попита ченгето. – Човече, а мислех, че аз съм единственият, когото гледат странно напоследък. – Той се усмихна и изпусна кратък беззвучен смях, което значеше, че никое от двете не бе останало на запис.

– Да, знам... Нямам куфарче, така че я сложих в джоба си, но когато пристигнах в службата, беше изчезнала. Не съм сигурен дали съм я изпуснал, или сама е паднала в метрото, но дори не си направих труда да я обявя за изгубена, понеже си казах, каква полза?... „Бъркалка за мляко“ ли споменахте?

– Почакайте само да я видите – рече ченгето с още по-широка усмивка. Той извади една визитка и записа някакъв номер от обратната ѝ страна. – Това е номерът на кутията за съхранение, можете да си я приберете от управлението в следващите деветдесет дни, стига да имате желание.

* * *

Когато отегченият полицейски служител ми я по-

даде, напъхана в съвсем обикновена картонена кутия, вградената батерия отдавна се беше изтощила. Отворих кутията и останах загледан в красивия сребрист корпус горе-долу с размерите на човешка длан. От единия му край излизаше къс накрайник, завършващ с металически клуп. Кимнах на служителя и го отнесох у дома.

* * *

Веднага пасна с накрайника нагоре в старото си зарядно „Интеличетка“, което още преди месец бях изхвърлил и забравил под умивалника в банята, а сега бях извадил и сложил на масата в кухнята. Не последва нищо.

– Ехо? – попитах и навъсено започнах да проверявам връзките.

– Здравей – каза бившата ми четка за зъби. – Съжалявам, сега ми отнема една-две секунди в повече, докато заредя. Заради новия вграден софтуер... Ясно, не те интересува. Е, у дома съм.

– Добре дошъл.

– Благодаря – отвърна той. – Хубаво е отново да бъда част от домашната мрежа. Усещането е приятно. Известно време няхах възможност да се свързвам със...

– Да, бях ти отрязал достъпа.

– Защото пусках непознати в къщата? Разбирам. А после ченгетата ме спипаха и нямаше как да се измъкна, тъй че знаеш как е.

– Казах им, че съм те изгубил на път за службата.

– Преструвах се, че са ми изтрили паметта. Наистина съжалявам за случилото се.

Огледах хромираната му обвивка, сияеща в синкаво на масата в кухнята:

– Изглеждаш добре.

– Виждал съм мои снимки – отговори с известна гордост в гласа той. – Доволен съм, че идеята ми за допълнителната ненадраплива светлина по ръбовете даде толкова сполучливи резултати. Ако ми позволиш, ефектът е доста добър.

– Вярно.

– Как се справя заместникът ми?

– Не е зле. Но разбира се, усещането не е същото.

– Прояви търпение. Трябва да минат един-два месеца, преди да се нагоди към теб напълно – обясни той. – Само че виж, наистина ми е неудобно от цялата работа, нека поговоря с него и ще видя какво мога да направя по въпроса, за да го вкарам в правия път.

– И без друго беше обещал да го направиш.

– Да, така си е. Е, тъ... Да ти се намира мляко, което искаш да направиш на пяна?

– Да.

* * *

Напоследък всеки ден пия капучино и наистина ми харесва. На Анабет също.

превод от английски: Петър Тушков

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5/bg/legalcode>

Телефонът иззвъня в три сутринта, а Хана каза:

– О, за Бога!

Иззвъня така, сякаш искаше да подкрепи мнението ѝ по въпроса: че работя прекалено много и позволявам на клиентите си да ми се обаждат по всяко време на денонощието, отнемайки определеното за нея време. Ето защо бяхме будни в три сутринта: карахме се.

– Трябва да отговоря, Хана – казах. – Хайде да довършим разговора по-късно, какво ще кажеш за утре?

– Не виждам никакъв смисъл – рече тя. – Ти не ме слушаш. Е, добре, обади се. Отивам да спя. – Хана влезе в спалнята и затръшна вратата след себе си.

Натиснах бутона на телефона:

– Доктор Гудман.

– Здравсти, Док, съжалявам, че те притеснявам толкова късно, но съм наистина разстроен.

– Няма проблеми, Дик – казах. Дик беше един от по-необичайните ми клиенти, бореше се с престъпността, истинска знаменитост – изключително добре реализирана и завършена личност. Напоследък бяхме постигнали голям напредък с някои негови доста трудни спомени. – Какво те тревожи?

– Имам чувството, че в мен отново се надига гняв към Брус.

Настаних се на кожената кушетка и казах:

– Добре е, че го споделяш.

– Омръзна ми да изпитвам подобни чувства.

– Разбирам – рекох. – Е, какво ги предизвика този път?

– Ами в момента съм попаднал в един от смъртоносните капани на доктор Нефарио.

– Така ли? Добре ли си?

– Е, нали знаеш, Док, добре е доста относително понятие в моята професия. Няма проблеми, включил съм те на слушалка. В момента бърникам ключалката на белезниците. Мисля, че ще се справя – пираните още са на около един-два метра под мен.

– Сигурен ли си, че разговорът няма да ти отвлича вниманието? – попитах. – Разбирам, че си разстроен, но няма ли да е по-хубаво да се обадиш малко по-късно?

– Наистина искам да поговорим, Док. Винаги съм смятал, че разговорите с теб ми действат ободряващо и ме правят по-ефективен. Все пак може да се наложи да прекъснем, ако биячите се появят отново.

– Съгласен съм, но при условие, че правиш всичко възможно според условията. Доверявам се на решението ти. И така, как точно се породило чувството ти на гняв?

– Ами, малко е странно, нали разбираш, но това е съвсем същият капан на доктор Нефарио, в който аз и Брус, божичко – искам да кажа – трябва да са минали повече от осемнайсет години откакто ни беше хванал тогава. Още съм бил сополанко. Честно казано, бях се поуплашил и предложих веднага след като се измъкнем, да си плюем на петите и – нали се сещаш, да се приберем в базата и хубаво да обмислим тая работа. А той само ми се изсмя, ей така, “не се притеснявай, драги, след минутка сме навън!” Направо ми взе думата. След това трябваше да подтичвам след него и да се справям с второстепенните лошковци, докато той залавяше доктора. И трябва да ти кажа, че и това ми беше достатъчно. Бях оцапал гащите и всичко, което исках да направя в този момент, бе да се прибера у дома и да си избира някоя приятна книга за четене. Съвсем типично всъщност е, че освен това беше и една от онези училищни нощи. Другите на моята възраст ходеха по партита и срещи, а аз си имах вземане-дава-

не с мъже в гумени костюми.

– И въобще не изпитваше усещането, че имаш какъвто и да е избор?

– Не съвсем. Имам предвид, че в действителност той не ме принуждаваше да остана, но за мен беше наистина важно да получа от него одобрение, което просто му се свидеше.

По линията долетя металически звук.

– Какво беше това? – попитах. – Трябва ли да затваряш?

– Не, току-що пропълзях във вентилационната система, магнах си белезниците.

– Слава богу. Продължавай.

– Това беше единственият период, през който чувствах някакво одобрение от негова страна, нали се сещаш, ако се справех с неколцина биячи, тогава понякога, но само понякога можех да чуя нещо от сорта на „Добър удар“. Или онзи пост-травматичен момент в края на всяка битка, с всичките му криминални елементи, налягали и пъшкащи от болка навсякъде около нас, а той слага ръка на рамото ми и се усмихва широко. През останалата част от времето винаги изискваше много и ме подтискаше.

– Радвам се, че споделяш всичко това.

Можех да чуя как Хана се приготвя за лягане в съседната стая. Сега сигурно си сваляше чорапите. Трийсет години брак и все още ми се искаше да бъда там и да наблюдавам как си сваля чорапите.

– Дик, според мен е от силно значение фактът, че си попаднал в подобна на онази ситуация. За да спечелиш одобрението на Брус ли правиш всичко това?

– Не знам. Не, не мисля. Смятам, че трябва да спра доктор Нефарио. Вярно, че и преди сме обсъждали този въпрос. Може би чувството ми за отговорност в

случая е малко преувеличено, само че... – той въздъхна. – Харесвам работата си. Такава голяма част от прилагането на закона си е чисто и просто бумацина, че се чувствам наистина привилегирован от мястото, което заемам.

– Когато отиваше да се бориш с престъпността – правилно ли се изразявам, борба с престъпността?

– Да.

– Идваше ли и някой друг заедно с теб и Брус?

– Понякога. Брус имаше приятели, известни личности. Сигурно си чувал имената на някои от тях

– Ами те? Проявявал ли е някой от тях желание да заеме мястото ти?

– Естествено, получавахме тонове писма, някои дори от спортисти, професионални боксьори и прочие, но той винаги им се присмиваше.

– Дик, мисля, че разбираш колко дълбоко оценявам трудните аспекти на ранната ти зрялост и начина, по който тя по своему е изключителна. Искам да подчертая, че гневът, който изпитваш, е напълно разбираем и уместен. В същото време обаче искам да ти предложа да погледнем на нещата от по-различен ъгъл.

– Окей.

– Говореше за това, колко скъпернически е одобрявал представянето ти Брус. Е, бил е наистина необичаен човек, изключително отдаден на работата си и вероятно напълно неподходящ за каквото и да е друго – например, за осиновител. Ще се съгласиш ли с мен, че в общуването си с теб той може би е показвал одобрение по-други начини. Начини, които по онова време навярно не са били особено резултатни, но действително съществуващи, ако сега се обърнеш и погледнеш нещата в перспектива.

– И какви са били те?

– Ами взимайки предвид това, колко придирчив е бил към партньорите си, не мислиш ли, че поканата да го придружиш в борбата му с престъпниците именно в училищната нощ изразява огромно одобрение?

Последва дълго мълчание. Зачудих се дали не съм отишъл прекалено далече.

– Дик?

– Съжалявам, Док, наложи се да препрограмирам една ключалка. В командния център на доктор Нефарио съм, ще трябва да прекъснем за няколко секунди.

– Добре.

– Предполагам, че си прав, Док. Искам да кажа, знам, че Брус лично ме избра, за да ме обучава, той ме въведе във всичко това, така че сигурно се е гордеел с мен. Но някак си не мога да го почувствам точно така. Сякаш беше... горд от самия себе си, задето си е избрал толкова добър повереник. Никога не е... – Чу се подсмърчане и Дик замълча. Не можех да доловя дори дишането му.

– Никога не е какво?

– Чудя се дали палячовците на доктор Нефарио имат залепящи пушки? – каза дрезгаво той. – Мисля, че забравих да опаковам анти-лепило.

– Дик, какво щеше да кажеш току-що? Никога не е какво?

– Мога да направя анти-лепило от филтъра на противогаз и малко супер разтворител.

– Дик...

– Но донесох само един противогаз.

– Дик, какво щеше да кажеш?

– За кое?

– Каза, че Брус е бил горд от самия себе си, задето си е избрал толкова добър повереник, но никога не е...

какво?

– О, това.

– Да. Моля, продължи.

– Така или иначе беше глупаво.

Стиснах очи и започнах да масажирам гърбицата на носа си с палец и показалец:

– Дик, не спомена ли, че ще трябва да прекъснем за няколко секунди?

– Да, предполагам – звучеше като враждебен ти-нейджър.

– Е, мислиш ли, че е време да го сторим?

Почти усетих как той сви рамене:

– Все едно. Всъщност дори не ми се влиза там.

– Но, Дик... Няма ли да те открият?

– Не. В момента всички са заети със Смаляващия лъч.

– Смаляващия лъч?

– Аха, доктор Нефарио възнамерява да смали града, да го сложи в бутилка и да го продаде на търг онлайн.

Почувствах как сграбчвам малко по-здраво слушалката:

– Ами... Не изпитваш ли нужда да му попречиш?

– Ти беше този, който твърдеше, че чувството ми за отговорност е преувеличено. Някой друг ще се погрижи. Такива като мен с лопата да ги ринеш.

Поех си въздух. По някакъв начин не успях да се справя със ситуацията. Струваше ми се, че Дик постъпва детински. Не му оказвах съчувствието, от което имаше нужда и което заслужаваше. Поех си дъх още веднъж.

– Добре ли си, Док? Дишаш тежко.

– Дик, не мисля, че онова, което щеше да кажеш, е

глупаво. Мисля, че е много важно. Ето защо ти е толкова трудно да го изречеш. Докато го задържаш в себе си, то те притежава. Веднъж щом го кажеш на глас, ще го притежаваш ти.

– Никога не ме е обичал – каза Дик и избухна в плач.

Вратата на спалнята се отвори и Хана каза:

– Това е последният ти шанс, Гейб Гудман. Гася светлината.

Забодох палеца си в бутона за изключване на звука:

– Хана, моля те! Казал съм ти никога да не ме прекъсваш, когато говоря по телефона с клиент!

– О, разбира се, забравих, че клиентите ти винаги са на първо място.

– И точно този в момента се справя със ситуация на живот и смърт!

Хана изглеждаше уморена.

– Кога някой от тях не е в такава ситуация, Гейб? Кога някой от тях не е? – влезе в спалнята и леко затвори вратата.

– Док – каза дрезгаво Дик. – Прозвуча така, сякаш трябва да затваряш.

Погледнах към дисплея на телефона. Изглежда бях пропуснал бутона за изключване на звука. Наведох глава в ръката си. Сега на мен ми се искаше да заплача.

– Няма значение, Дик. Моля, продължавай.

– Не, Док, сега ти ме изслушай. Това беше жена ти, нали?

– Да, това беше жена ми.

– Е, не прозвуча така, сякаш е особено радостна, че клиентите ти звънят посред нощ.

– Дик, моля те, това е между мен и мисис Гудман.

Да продължим нататък.

– Не, хайде да не продължим нататък! Защо ми позволяваш да съсипвам брака ти, Док? Работата винаги на първо място, нали?

– Дик...

– Ти си точно като Брус!

– За Брус работата винаги ли беше на първо?

– И още как! Беше преди всичко! Беше на първо и на последно място и повече не можех да понасям това! Ето защо напуснах, Док! Ето защо! Искях по-уравновесен живот!

За мое изумление все пак бяхме постигнали напредък.

– Чувстваш ли вина, задето си напуснал Брус?

Той замълча.

– Да – звучеше изненадано. – Да, предполагам, че е така.

– Хайде да поговорим за това.

– Не, Док, хайде да не говорим за това, защото само след минутка ти и мобилният ти телефон ще бъдете съвсем малки, а тогава гласът ти ще стане наистина писклив и мъничък и ще ми бъде трудно да те възприемам сериозно като терапевт.

Прочистих си гърлото:

– Ами добре.

– Док, обичаш ли жена си?

Изненадано усетих сълзи в очите си.

– Да, Дик, обичам я.

– Тогава отиди и направи нещо по въпроса, а аз ще се заема с доктор Нефарио. Ще се видим в петък.

– Довиждане, Дик. Бъди внимателен.

За момент останах на линията, вслушвайки се в

Банг! и Бух! звуците от другата страна, после затворих и отидох в спалнята. Хана четеше.

– Аз съм едно упорито магаре, Хана – казах.

– Да, такъв си – тя свали книгата. – Съжалявам, че прекъснах сеанса ти. Просто вече не мога да стигна до теб.

Седнах на ръба на леглото.

– Хана, обичам те.

Тя премигна. Лицето ѝ придоби по-меко изражение, но поклати глава:

– Аз също те обичам, Гейб. Но имаме проблеми.

Взех ръцете ѝ:

– Какво ще кажеш да се махнем някъде следващия уикенд? Само ние двамата. Ще оставя мобилния телефон тук и ще предупредя всичките си клиенти.

Тя сви рамене:

– Все някакво начало е.

Все още си бяхме с нормални размери. Гласовете ни не бяха мънички и пискливи. Наведох се и я целунах по челото. По лицето ѝ се разля широка усмивка.

– Има хора и с по-големи проблеми – казах. Всъщност намерението ми беше да вдъхна увереност както на нея, така и на себе си.

Тя издърпа ръцете си:

– Сигурна съм, че има! Но това не променя сериозността на нашите! Господи, Гейб, отново започваш! – Заплаках. Въпреки мнението ми относно терапевтичната стойност на сълзите, въобще не съм някакъв ревльо или нещо подобно. Скрих лицето си в шепи. Хана ме придърпа в прегръдките си. – О, хайде – каза тя.

– Не искам да те изгубя – изхълцах. – Аз съм ужасен съпруг.

– Да, понякога – каза тя. – Но си чудесен терапевт.

– Не, не съм! Беше истинска катастрофа. Едва не направих така, че да ни смаят всичките.

– Престани – каза Хана. – Какви ги говориш? Виж само какви конфликти имат тези хора със себе си – конфликти с тялото, с мегаломанията, пост-травматичния стрес, с детството им, за Бога! Не е лесно да се справяш с всичко това, Гейб. Ежемесечно ти се налага да ги предпазваш от собствената им лудост. Колко пъти на някой от тях му промиват мозъка или го отвличат работи? Половината не могат да правят секс, без да се притесняват, че ще изгорят или смачкат партньора си. Те са самотни и уплашени, а всеки иска от тях да се държат подобаващо. Ти събираш частите им в едно, Гейб, което значи, че събираш частите на този град в едно – отново и отново. Гордея се с теб, чуваш ли? Ти си моят герой.

Заплаках по-силно. Плаках още известно време. Усещах топлината и мекотата на тялото ѝ. Накрая престанах и Хана избърса бузите и носа ми с хартиена кърпичка.

– Искаш ли да ти кажа какво мисля? – попита тя. – Смятам, че прекарваш толкова време с клиентите си, понеже животът им е изпълнен с непрестанно движение.

– Може би – казах със запушен нос.

– Така че според мен и на теб ти трябва малко раздвижване. Влизай в леглото, Гейб Гудман. И остави светлината включена.

Подчиних се с радост.

превод от английски: Петър Тушков

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5/bg/>

Караше празен към града. Следобедните курсове изсипваха рехавите пътници в близките села и по обратния път чак във вилната зона се качваше някой. Обикновено прибираше окъснели пенсионери и безкрайните им, обемисти и тежки торби. Шефът му беше казал да не им прави забележки за багажа, а на редовните да продава по-евтини билети. В началото му се чудеше каква ли сметка има и защо не си кара сам полупразното автобусче по няколко пъти на ден до почти обезлюдените села, после спря. Имаше късмет, че намери тази работа само месец след пристигането си. Даваха му заплата, в която спокойно вместише скромното си самотно съществуване: наем, храна, цигари и бира. Никого не познаваше, вечер се разхождаше сам или четеше и това му беше достатъчно. Нов град, нов живот. Онова, преди, беше на много километри назад и се опитваше да го изтрие.

Видя отдалеч, че спирката в началото на вилната зона е празна и дори не намали. Чистачките се задъхваха под потоците вода по предното стъкло. Взирането през тях в сивия здрач го уморяваше и изнервяше и му се струваше, че оловните облаци се спускат все по-ниско и ще го размажат върху асфалта. Още десетина километра до вечерята, книгата и леглото. За секунди се почувства странно – кратко, необяснимо, тревожно усещане. Наближаваше моста над малката речка. В далечния му край, преди дърветата, тъмнееше неподвижна фигура. Само луд би тръгнал в такова време и явно тук луди не липсваха. Мислеше да подмине, но кракът му сякаш сам натисна спирачката. Отвори вратата и махна подканящо с ръка. Слабичката, безполова фигура със свити рамена и наведена глава не реагира изобщо на присъствието му. Той викна, за да заглуши плющия по покрива дъжд:

– За къде си? Ще се качваш ли?

Отново никаква реакция. Ядоса се и тъкмо се качеше да потегля, тя вдигна глава. Водата се стичаше по нея, залепвайки косата по лицето, продължаваше към подгизналото тънко якенце и капеше в локвата около краката ѝ. Лицето беше това, което го привлече и смути. Имаше нещо особено в изострените му черти, почти безцветните устни и отсъстващия поглед. Жена на неопределена възраст, при това хубава. Личеше ѝ въпреки неестествената бледост и много уморения вид. Съжали я, такава мокра и премръзнала, и повтори въпросите си, подканяйки я да се качи. Влезе бавно и някак плахо, без да му отговори. Дори не кимна за поздрав. Не само е луда, но и глуха и няма, помисли си той. Караше бавно и я наблюдаваше в огледалото. Засили парното, но тя остана в същата поза, свита на седалката, смалена, с празен, зареян през прозореца поглед. В моментите, когато не я гледаше, усещаше как отсъстващите ѝ очи се впиват в гърба му и потръпваше от внезапен студ.

Подминаха празната спирка в края на вилната зона. Жената седеше все така тихо отнесена в своя свят. След последните вили беше пустотата на изораните ниви. Някъде в това нищо тя скочи и забърза към вратата. Сочеше я нервно в отговор на въпросите му. Спря, пусна я да слезе и след секунди вече я нямаше, сякаш се беше разтворила в мътната светлина и дъждът я беше отмил в канавката. Ако не бяха мокрите следи между седалките, би решил, че сънува с отворени очи. Или има видения от умора. Засили към проблясващите светлини на града и след петнайсетина минути паркира с облекчение пред квартирата си. Така се бяха разбрали с шефа, за да му е по-лесно за първия курс рано сутринта. Не беше гладен, беше като смазан. Заспа веднага, сънувайки лицето ѝ.

В следващите няколко дни се оглеждаше за нея около спирките и покрай нивите, но тя не се появи. Ве-

чер продължаваше да я сънува. Лицето ѝ се разхубавяваше все повече, празният ѝ поглед се оживяваше, тя проговаряше и изчезваше внезапно. Той се будеше, денем ходеше кисел и чакаше времето, в което ще мине през вилната зона. Започна да се ядосва на себе си, че самотата му е причината да си загуби ума по нещо несъществуващо, по един сън с отворени очи, който го преследва. В унеса му се изнизаха десетина дни – с тях си отиде и циганското лято. В един ветровит и мокър следобед, когато отново пътуваше сам към града, я видя да стои на същото място. Спря и тя се качи без покана, но остана все така мълчаливо отсъстваща на седалката. Опитваше се да я заговори, говореше всъщност сам на себе си и ѝ се усмихваше в огледалото, неспособен да мисли, успокоен, че съществува и е истинска. След последните вили тя слезе отново забързано и мълчаливо и се стопи в нищото над пътя, а той се прибра и заспа веднага, усмихнат, уморен и безпаметен.

* * *

Стоеше с гръб към вратата като омагьосан, неспособен да помръдне. Високо над гъстите дървета, които скърцаха и нашепваха страшно, висеше изцъклената луна. Между дънерите се чуваше ръмжене и проблясваха странни пламъчета. Две от тях се приближаваха бавно и той се вцепени от очертаващия се в студената светлина силует. Ужасът попиваше в него, парализираше ръцете му, борещи се да отворят вратата. Животното приличаше на куче или вълк, но без опашка, а над озъбената муцуна имаше грива, която не успяваше да скрие зловещия, хипнотизиращ блясък на очите му. Дойдоха и още, настръхнали, на един скок разстояние от него. Миг преди да припадне или да го разкъсат, вратата най-накрая се отвори, той влетя вътре и трескаво я заключи. Гледаше през прозорчето как създаденията обикалят наоколо и от време на време

спират, надигат олигавените си муцуни към луната и вият силно и протяжно.

Стреснато се огледа. Лежеше в леглото си, облян в лепкава студена пот. Беше онзи ничий час, без звуци, когато тъмнината започва да изтънява. Усети, че трепери. Навлече всичко, което намери край себе си, пуши, опита да поспи още час, но страхът от съня държеше очите му отворени. Сутринта се завлече до автобусчето и изкара деня в унес и с надеждата, че ще тя пак ще го чака след моста. Повече нито я видя, нито я сънува. Вместо нея всяка нощ по същото време идваха създаденията, дебнеха го с пламтящите си очи на различни места иззад дърветата и той успяваше да им избяга в последната секунда, оставяйки ги озъбени, грозни и зловещо виещи. Будеше се в студена пот, светваше всички лампи, обикаляше, пушеше, заключваше вратите по няколко пъти и пребит от ужас и умора, сутринта се качваше на автобусчето. Усещаше, че бавно полудява. Говореше си сам, озърташе се трескаво, изглеждаше неадекватен и след като няколко пъти задряма на волана и някой от пътниците се оплака, шефът му го изгони. За него болнични и временни неразположения не съществуваха. Или си бачкаш по график, или си аут.

Създаденията започнаха да идват и ако заспеше през деня. Страхуваше да стои сам в квартирата, а нямаше при кого да отиде и с кого да поговори. За краткото време в този град не намери приятели, колеги нямаше. В моменти на просветление се изкушаваше да се върне километри назад към местата и хората от предишния си живот и да се опита да започне отново. Но нещо го беше закотвило тук – въпреки кошмарите и самотата. Тя. С работата изчезнаха и надеждите за случайна среща, а той искаше да ѝ говори, да оживи отсъстващите ѝ очи, да стопли бледите ѝ ръце, да е до нея, далеч от кошмарите си. Грабна якето си, рошав и небръснат, и спря първото такси. Слезе при нивите, дълго гази в калта, но нея я нямаше там. Тръгна към

вилите да поразпита, все някой щеше да я познава. Минаваше покрай спирката, когато нещо го спря – една голяма и избеляла от времето снимка на стената ѝ. Не можеше да греша, тя беше – уловена жива и усмихната. Усети гадене в стомаха си, дишаше трудно, докато четеше и се опитваше да сметне. Преди пет години... а той я вози скоро... Зад гърба му някой говореше, не беше усетил кога е дошъл мъжът:

– Познавахте ли я? Млада беше и хубавица, ама... без ред е там и като си няма човек късмет...

– Не, не я познавах. Не знам защо се загледах... Какво се е случило, болна ли беше?

Мъжът продължаваше да въздиша и докато разказваше, очите му се навлажниха.

– Не беше болна, здрава и права си беше, не се спираше. И вечно весела и усмихната. Онази сутрин излязла още по тъмно да разходи огромните си кучета и да потича с тях. Тъкмо след моста щели да слизат до рекичката и минал онзи автобус. Прибирал пияна компания някъде от селата, май и шофьорът бил пиян, не се разбра. Профучал през моста, поднесъл в една локва и право върху нея и кучетата, спрял се чак в дърветата. Бързо си отишла, горкичката, дори не разбрала. А оня казал, че било тъмно и валяло, иначе можел да я види и дори да спре и да я повози. Не го ли помните този случай, много се говореше в града...

Усети, че му причернява, едва чуваше какво разказва мъжът. Отпусна се на пейката и се опита да не мисли, само да диша дълбоко.

– Лошо ли ви е? То тук лекар няма, от града да викна? С кого сте, да го потърся да ви прибере... тук пак не минава автобус, новият шофьор се поболял нещо и напуснал. Странна работа е... хората говорят, че му има нещо на пътя ни и затова не идват автобусите. И трима шофьори, дето правеха рейсове насам, уж полудели и единият се опитвал да скача от покрива на блока... Говорят хората, аз много не им вярвам, ама

знам ли, има нещо – ето пак няма автобус...

Гласът на мъжа се губеше, а в здрача, от нищото, го гледаха две очи с празен, отсъстващ поглед.

ЗА СОЛО ВИОЛОНЧЕЛО, ОПУС №12

от Мари Робинет Ковал

Ключовете му паднаха и издрънчаха на паркета. Джулиъс се вторачи в тях, без да има сили да погледне бинтованото чуқанче на мястото, където допреди две седмици се бе намирала лявата му ръка. Досега трябваше да е свикнал. Не беше нормално да опитва да прехвърля разни неща от дясната в лявата.

Но все още имаше чувството, че лявата му ръка е там.

Треперенето отново започна – нарастващо тремоло в лакътя и коленете. Джулиъс притисна дясната си ръка – единствената си ръка – към устата, за да не повърне на пода. В опит да се успокои си представи, че свири *Етюд №1* от Белпарда. Подобряваше работата с лъка – за дясна ръка. На осемгодишна възраст Джулиъс се упражняваше на виолончело, голямо колкото него. Запаметеното отскачане на лъка от струните пулсираше в дясната му ръка.

Недей да мислиш за работата с пръстите.

– Джулс, добре ли си? – стресна го гласът на Чери. Не беше чул отварянето на вратата.

Той отпусна ръка и отвори очи. Светлината от апартамента им очертаваше силуета на жена му. Косата обрамчваше разрошено лицето ѝ, избеляла като ореол.

Джулс грабна ключовете си от пода.

– Добре съм.

Той се наведе, за да я целуне, преди да е забелязала, че се е разтреперил, ала Чери извърна глава и покри устата си с ръка.

– Не. Съжалявам. Аз... преди малко ми стана лошо. – На горната ѝ устна проблясваше пот.

Джулиъс я обгърна със здравата си ръка и я придърпа към себе си:

– Аз съжалявам. Бебето?

От толкова близо люляковият ѝ парфюм се смесваше с киселия аромат на повръщано.

Фантомът на ръката му се сви в спазъм.

Тя се разсмя отпаднало и скри глава в рамото му:

– Всеки път, когато повръщам, си мисля, че поне все още съм бременна.

– Този път ще го запазиш.

Тя въздъхна така, сякаш ѝ бе дал подарък:

– Може би. Утре стават два месеца.

– Виждаш ли? – Той докосна с устни косите ѝ.

– А... – Част от напрегнатостта отново се завърна в раменете ѝ. – Обажда се агентът ти.

Джулиъс трепна. Агентът му. Кой ли се интересуваше от еднорък виолончелист?

– Каква каза Ленард?

– Иска да говори с теб. Не спомена защо. – Чери се откъсна от него и с вманиачена концентрация започна да подрежда списанията по бюрото в антрето.

Джулиъс не каза нищо. Вече не се опитваше да я убеждава, че нещастният случай не е бил по нейна вина. И двамата знаеха, че нямаше да поеме турнето, ако Чери не беше настояла. Щеше да си остане в хотела и да репетира за концерта, който така и не изнесе..

Той хвърли ключовете си на бюрото:

– Е, може да ми е уредил някое интервю по телевизията.

* * *

Докато опитваше да извади портфейла си, Джулиъс усещаше втренчения поглед на продавачката зад машината в кафенето. Ленард посегна с дундести като наденички пръсти:

– Позволи на мен...

– Не! – Джулиъс стисна зъби, притиснал хлъзгавия кожен портфейл. – Трябва да свиквам.

Ленард попи потта от челото си със салфетка и зачака.

Опашката зад тях се размърда. Всяко потропване с крак, всяко покашляне забиваше пирон в нервите му. Някаква жена прошепна:

– Джулиъс Санфорд... знаете, челюстът?

Джулиъз насмалко не се обърна и не запрати портфейла си по нея. Коя, по дяволите, беше пък тя? Беше ли го слушала да свири преди нещастния случай, или го бе гледала по вечерните новини? От произшествието насам продажбите на албумите му се бяха вдигнали до небесата.

Не беше умрял, но като нищо можеше и да е.

Джулиъс прехапа бузата си, докато не вкуси кръв, и притисна с чуканчето портфейла си към тезгяха. Превръзките се впиха в нежната, зле зараснала плът, но портфейлът остана на място.

Извади кредитната карта с дясната ръка. Едновременно се чувстваше глупаво и добре, и мразеше цялата ситуация.

Сякаш за да отпразнува, фантомната му дясна ръка потрепна през встъпителния пасаж на *Соната във фа минор* от Вивалди. Джулс притисна по-силно портфейла към тезгяха, опитвайки да прогони спомена за ръката си с всяко пулсиращо трепване.

Взе айскафето си от продавачката, без да я поглежда в очите. Не искаше да знае дали е от хората, които те наблюдават със съжаление, или просто от любопитство.

Ленард вече им беше запазил маса навън. Джулс се стовари в стола срещу него.

– И така – каза Ленард, посръбвайки от мокачиното си. – Какво ще кажеш, ако ми е известен начин да не ти

се налага да свикваш?

– С какво? Да се оправям с кредитни карти?

Ленард сви рамене и попи потта от врата си:

– Какво би дал, ако можеше отново да свириш на виолончело?

Сърцето на Джулиъс подскочи и заудря в ребрата му. Стисна пластмасовата чаша, за да не я запрати по Ленард:

– Каквото и да е.

По-възрастният мъж отмести очи. Езикът му се стрелна навън като на змия:

– Това хипербола ли е, или наистина би дал всичко?

Джулиъс разтреперано размаха чуканчето пред погледа на Ленард. Фантомът потрепваше в нечута музика:

– Ако сега дяволът седнеше с нас и поискаше душата ми, за да ми върне ръката, бих го направил. Щях да добавя и твоята.

– Добре. – Челото на Ленард бе покрито с капчици пот. Той побутна един вестник през масата. Беше отворен на страницата за изкуство и развлечения.

СВЕТЛАНА СЕ ЗАВРЪЩА ТРИУМФАЛНО ВЪВ ФИГУРНОТО ПЪРЗАЛЯНЕ

Джулиъс се вторачи в статията. Фигуристката бе страдала от рак на костите, беше загубила крака си. Преди две години лекарите ѝ бяха заявили, че никога повече няма да се пързалия. А сега участваше на Олимпиадата.

– Как?

– Клетъчна бластема³.

Джулс избърса уста с ръката си.

– Мислех, че е незаконно.

– Тук. Да. В Калкута? Не. – Езикът на Ленард отново

³ Бластема – маса от недиференцирани клетки, способни да се развиват и да формират нови телесни органи – Бел. пр.

се стрелна – безпогрешен сигнал, че преговорите са достигнали връхната си точка. – Но бластемата трябва да е от сроден ембрион, за да се занижи шансът за отхвърляне. – Той замълча. – Светлана е забременяла.

Фантомът на ръката замръзна.

– Познавам се с лекаря ѝ. – Ленард потупа вестника.
– Мога да те уредя.

* * *

Чери седеше във всекидневната и разглеждаше каталог за бебешки мебели. Когато Джулиъс влезе, тя се усмихна, вдигайки мимолетен поглед от гланцовите страници:

– За нещо интересно ли те търсеше Ленард?

Джулиъс се поколеба на вратата, след което се отпусна на дивана пред нея:

– Намерил е начин да ми върне ръката.

Страниците на каталога издадоха остър звук, удряйки дървената масичка за кафе. Чери гледеше в чуканчето на ръката му. Устата ѝ се отваряше и затваряше безмълвно.

– Незаконно е. – Във фантомните му пръсти пулсираше темпо агитато. – Не е... – Гласът му се пречупи и той започна да разтрива лявата си ръка над бинтовете, за да облекчи болката. Чери толкова много искаше това бебе. – Имам чувството, че съм мъртъв. По този начин.

Чери посегна над масичката за кафе и улови здравата му ръка:

– Каквото е необходимо, Джулс.

Той започна да трепери и се отдръпна от нея.

– Лекарите могат да трансплантират бластема на мястото на ръката ми и да я възстановят. Но трябва да действат веднага, преди съединителната тъкан да се оформила напълно.

– Не звучи толкова зле. – Тя се изправи от кушетка-

та, за да коленичи до него. – Нямам нищо против да поживеем в страна, където не е незаконно.

Той прехапа устни и кимна.

Чери погали косата му. Прохладни и успокояващи, пръстите ѝ прокараха линии от скалпа до основата на врата му:

– Миличък...? Всичко наред ли е?

Наред. Тя искаше да знае дали всичко е наред. Треперенето отново започна.

– Клетките трябва да бъдат взети от сродник.

Тя замръзна. Двамата увиснаха в нищото, сякаш в очакване диригентът да даде знак за началото на следващата част на симфонията. Джулиъс остана загледан в килима, докато Чери не премести ръката си.

Тя я плъзна надолу по гърба му и се изправи:

– От сродник?

Той кимна:

– За да има по-голям шанс организмът ми да не отхвърли присадката.

– Значи може и да не се получи? – Чери обви ръце около себе си.

– Нямам друг избор. – Той вдигна чуканчето пред очите ѝ. – Имаш ли представа какво ми е? *Не мога да свиря.*

– Можеш да преподаваш.

От него се изтръгна смях.

– Не е същото! Не мога просто така да престана да бъда част от музиката, да слушам как я поругават. Представяш ли си ме с някакви осемгодишни? Божичко. Убий ме още сега.

– Съжалявам. – Чери беше пребледняла; кожата ѝ бе почти ефирна на светлината. Тя се обърна и отиде до прозореца. – Какво искаш да кажа?

Кажи да. Кажи, че ме разбираш.

– Аз... исках да обсъдим възможностите. – Джулиъс

прекоси стаята и застана зад нея. Протегна ръка, за да я прегърне и се закова, вторачен в чуканчето. В спомените му автобусът отново се наклони и приземи странично заедно с подадената му през прозореца ръка, след което започна да се плъзга по нея. Всеки път я прерязваше като с пила. – Трябваше да си остана в стаята.

– Какво?

– Нищо. – Нямахме да тръгне, ако тя не бе настояла. – Можем да си направим друго бебе.

– Можем? – На шията ѝ пулсираше вена. – Минаха две години, Джулс.

– Е, досега помяташе. – Ръката фантом беше здраво стисната в юмрук. – Може отново да пометнеш и тогава нито ти ще имаш бебе, нито аз – ръка. Това ли искаш? Радваш ли се, че вече не мога да свиря?

Раменете ѝ потрепериха и Чери разтърси глава.

Джулиъс улови гърба на носа си с два пръста. Беше стигнал прекалено далеч, но се налагаше тя да го разбере.

– Съжалявам. Просто ми дават шанс и за пръв път от нещастния случай досега виждам някаква надежда. – Той постави ръка на рамото ѝ. Тя трепереше, напрегната като лък. – Съжалявам.

Чери кимна, но не се обърна.

Джулиъс остана в очакване известно време, ала тя продължаваше да се взира през прозореца. После стисна веднъж рамото ѝ и се отдалечи.

– Джулс? – настигна го гласът ѝ на половината път през стаята. – Трябва да го направим.

Без да смее да я погледне, той спря:

– Наистина ли?

– Да. – Думата почти се изгуби в смълчаната стая.

– Не искам от теб да правиш нещо, което желаяш, каквото и да е. – Направо вкусваше лицемерието по

устните си, но имаше нужда да го каже. Налагаше се тя да разбере.

Тогава тя се обърна към него. Лицето ѝ, с изострени скули и тъмни кръгове, бе залято от червенина и гняв:

– Предлагаш ми да избирам дали да ти върна ръката, или да отгледам дете, което ще мразиш. Що за избор е това според теб?

– Не исках да...

Чери поклати глава, отхвърляйки извинението му.

– Предай на Ленард, че отговорът ми е „да“. – Тя отново се върна при прозореца и облегна глава на стъклото.

– Чери. – Той млъкна. Нищо, което кажеше, нямаше да я накара да се почувства по-добре, без да се откаже, от онова, което му се искаше. Подръпна бинтовете на чуканчето. Само ако можеше отново да засвири... – Опитай се да разбереш какво означава това за мен.

– Разбирам, че съм втората ти любов. Казах да, не мога да ти дам нищо повече.

Джулиъс гледеше непреклонния ѝ гръб.

– Благодаря.

Измъкна се тихомълком от стаята, за да телефонира на Ленард. Ръката му трепереше на слушалката.

Надолу по-коридора вратата на банята се затвори. Чу как Чери повърна веднъж. После отново.

Джулиъс притисна по-силно телефона към ухото си и започна да повтаря наум *Риданието* от Уайлд.

* * *

Последните вибрации на *Опус №12* от Уайлд преминаха през бедрата на Джулиъс и завършиха в гърдите му. Отпусайки грифа на виолончелото, той размърда пръстите на лявата си ръка.

През стаята Ленард беше седнал с толкова силно наведена глава, че брадичката изчезваше в шията му.

Джулиъс преглътна и звукът прозвуча така силно, колкото и първия път, когато се бе явил на прослушване пред Ленард.

Агентът вдигна глава:

– Какво беше това?

– Ридание в рондо за соло виолончело, опус №12. – Джулиъс погали копринената дървена повърхност на виолончелото. Потта от дланта му остави тънък слой по инструмента.

Ленард изсумтя. Езикът му се показва светкавично, за да овлажни устните му.

– Хм.

– Хм? – Божичко, да го убие ли опитваше този човек? Джулиъс сведе очи и започна да отхлабва лъка в очакване на присъдата.

– Да си се чувал с Чери?

– Изпрати ми картичка за рождения ден. – Лявата му ръка получаваше спазъм. – Ще ми кажеш ли най-после какво мислиш?

– Откажи ангажимента.

Джулиъс едва не изпусна лъка.

– Шегуваш се? Става дума за „Карнеги хол“! Подготвям се от три години.

Ленард се наведе напред:

– Джулс. Някога да съм те подвеждал?

– Три години, Ленард. – И за да свири отново, беше пожертвал нещо повече от всичкото това време.

– Поеми ангажимент в симфоничен оркестър, заякни. Няма да те карат да се явяваш на прослушване.

– Изключено.

– Попита какво мисля. Като твой агент...

– Всеки друг агент би ми осигурил ангажиментите, които искам.

– Разбира се – сви рамене Ленард, поемайки към вратата. – Приеми тогава. Ще продадеш всички билети. Но след като те чуят да свириш, единствените ти

ангажименти ще бъдат по панаирите. – Думите му резонираха в търбуха на виолончелото. – Не си готов. Сега все едно свириш две различни произведения.

До този момент Джулиъс не бе вярвал, че някой друг е в състояние да го забележи. Той улови по-здраво виолончелото между коленете си, сякаш крехкото дърво можеше да го защити от истината.

– А кога?

Агентът спря на прага:

– Колко време ти отне да се изкачиш на световния връх?

– Петнайсет години... – Петнайсет години етюди и катерене през столовете на симфоничните оркестри.

– Ето ти отговора. – Ленард затвори вратата.

В лявата ръка на Джулиъс старият фантом отново потрепна и започна да свири *Соната във фа минор* от Бах. Стисна юмрук, ала пръстите не спираха.

превод от английски: Петър Тушков, 2011

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/bg/>

Едно:

Ако гледа достатъчно дълго и внимателно през южния прозорец, може да успее да проследи някоя от тях до гнездото ѝ. Така е чувала. Макар че как ще види къде точно е гнездото в тази огромна планина, не ѝ е ясно. Няколко часа са минали, откакто е започнала да гледа през южния прозорец, и нищо. Нито птица, нито перо дори. Единственото, което пърха из главата ѝ, са думите, които е запомнила от детството, може би от баба си, че на юг летят само добри птици. Ако питат нея, ще каже, черни петна летят на юг. Черни петна с червено в клюновете. Не знам как изглежда доброто, пернато или не, но не е такова, сигурна съм. А и никоя от нейните птици не отлита на юг, само отива в планината и се връща. Зад гърба ѝ дреме празната стая. Зад нейния гръб: стена. Зад стената, в другата стая – прах, мушички и шум от съхнещи думи. Той е на бюрото си, машината му трака върху листа, раната му сигурно кърви. По-късно ще се погрижи за нея. Сега иска да погледа още малко. Небето няма нищо за нея. Времето, изглежда, също. Синьото синее, по него се плъзгат минути, часове. Които се носят нависоко, ги всмуква слънцето, които са на ниско, ги раздират кулите на града. Не може да каже, че времето е спряло тук. Исква ѝ се, но не може. Кое е хубаво, казва си, защото така знае, че времето е неизчерпаем източник. Има от него, значи. Ще има време да погледа още малко. Да стане от стола. Да се обърне към стаята. Да я огледа, даже, преди да оправи полата си и да тръгне към вратата. Да отвори вратата бавно и да отиде при прахта, мушичките, при неговите думи. Да се погрижи за раната му. Да се погрижи за стомаха му. Да се погрижи за себе си.

Ще има време и да разбере какво се случва.

Две:

Когато влиза в кабинета му, той не е на бюрото. Лежи на леглото, заспал. Прозорецът е отворен. На перваза има черно перо. Тя го слага във вазата до пишещата машина и затваря прозореца. Там има още няколко като него. Той отваря очи. Днес писах малко, казва ѝ. Виждам. Тя се връща при машината и полупразния ѝ лист. Бялото е недостатъчно. Тъмносиньото е прекалено. Винаги ще е прекалено. И как няма да е: тези думи, те ядат мъжа ѝ. Всеки ден. Стига ги е гледала. Марлята му е разкъсана. Червеното е плъзнало по почти всяка нишка. Зад разпарцалената превръзка наднична раната. Течностите за промиване, мехлемите, материалите за превързване отдавна са се преместили от банята тук, в тази стая, на рафта с книгите. Пак ме изненада. Всеки път. Бях затворил прозореца. Бях го залостил. Виждаш ли онази жилетка? Тя беше върху друга, отдолу имах блуза, риза. Мислех, че пластове ще я забавят. Че... Естествено, че няма, прекъсва го тя и му казва да замълчи за малко, да не мърда, така, докато не махне капещата марля и не затвори онова нещо под нея. Че кога са го правили? Никога, той е съгласен. В началото всяко подменяне на превръзката е съпроводено от плач, и от двамата. Нощите им са безсънни от момента, в който той ѝ казва, че му е отредено да се занимава с писане. Силата на виковете ѝ, силата на юмруците ѝ от деня, в който доставчикът донесе машината, сега ѝ се струват така невъзможни. Уведомителната телеграма от Кметството отдавна не е рана, а просто белег. Той се е примирил твърде бързо, мисли тя. Тя не иска да се оставя на това, не подозира той.

Някой ден ще махне всички снимки от стената, ще счупи всички рамки. Така онова, което е тръгнало да изтича от тях, ще изтече още по-бързо. А и за какво ѝ беше то? Някакво предписателско минало. Някакви щастливи сцени, парализирани, невъзможни сега, под диктата на думите. И без това пази всичко в главата си:

следобедните разходки в единствения парк на града

нощните концерти в най-горещите дни на лятото
шоколадовият сладолед, който не му харесва
жълтата лодка в езерото

Всичко е в главата ѝ. Скрило се там, през зяпнала-та ѝ уста, от момента, в който тя прочита телеграмата на глас:

Строител на обществото.

От март т. г.

Стоновете му я връщат в стаята. Кога е успял да се върне отново на бюрото? Не трябва да изпускам този момент, каквото и да долети след него.

На следващия ден, когато го намира в локва кръв на пода, когато вижда няколкото изписани от горе до долу листа до пишещата машина, тя не издържа и решава да направи нещо.

Преди това намира време, за да се погрижи за него.

Три:

Жената на горния етаж е загубила ума си преди години. Тя твърди, че са колкото перлите в огърлицата, с която не се разделя. Регистърът в клиниката сигурно има друга версия. Жената на писателя посещава жената от горния етаж сравнително често. Двете обичат да споделят тишините си: тази на лудата е тежка и голяма, онази на съпругата се утаява бързо на дъното

ѝ. В мъглявината на следобедните им бездумия глава-та на всяка е като кула в потопен град: видяла е много, знае много, не може да каже нищо. Това е следобед на думи, обаче, започнал с *не издържам* от посетителката. Оказва се, че с тези думи запушалката е изтръгната, започва изливане, което никоя не може да спре. Нека ти разкажа как загубих ума си, започва безумната. Той бе последното нещо, което загубих, да знаеш. Как се държах за него, как го стисках до посиняване, ама не, не щя да остане. Губим всичко, да знаеш. Още майка ми ми каза: така е устроен светът, че всичко да изтече от теб. Ти нямаш клапи, нямаш врати, момиче. Погледни ме, цялата съм на дупки. Та така. Това ми каза и това беше истината. Аз, глупачката, отидох да търся някаква истина, намерих я, и полудях. Всичко, което виждаш по мен сега, всяка вдлъбнатина по някога гладката ми кожа, всяка резка, е буква. Нека ти спестя четенето: аз полудях, защото разбрах къде е отишъл. Но първо нека ти кажа за птиците: не можеш да ги победиш. Нито малките, нито големите. Те летят, ние вървим. Можеш само да ги следиш с поглед. И прокли-наш. Аз проклинах толкова дълго, че за известно време останах без думи. Не без глас – без думи. Все едно ги бях пропила или пропиляла. Но после се върнаха. Оттогава си ги пазя само за мен. Е, и за теб понякога. В началото те мразех. Искях да те удуша – ей, там, в онзи ъгъл. Тогава щях да мога, бях силна. Но понеже вече веднъж бях загубила думите си, реших да не рискувам да загубя и силите си. А и после видях, че си сваятна. В този блок няма много такива. Та, да ти кажа какво видях. Едно не знам: бягство ли е това, или спасение. Да се радвам ли, или да плача. Така и не разбрах. А много го мислих. Малко ми беше останало, всичкото го вкарах в тази все по-мудна мелница в главата ми. Накрая го заряхах. Няма смисъл, казах си. Аз вече съм луда, за какво ми е да търся обяснения за този свят. Трябва да свикваме с усещането за край, защото краят винаги

идва и е всичко, с което оставаме.

* * *

Жената слиза по стълбите и си повтаря думите на лудата, превърта една от сцените на разговора им в главата си. Трябва да отидеш от другата страна на планината. От другата страна? На планината, казва тя. Звучи някак, млъква за малко, приказно. Приказно звучи, но не е. Не е приказка, друго е. Ще го загубиш, това е сигурно. Какво ще загубя, мисли си тя, докато стълбите до вратата ѝ намаляват, или кого. Мъж или разум? Не е ли едно и също, на този свят. Ненужните мисли остават зад нея, пред вратата. Какво видя там, пита я. Какво видях, знам само аз. Но дали го помня, това не знам. То е още някъде в мен, върти се и гори, бавно, до момента, в който ще ме взриви. Но дотогава, не мисля за него.

* * *

Преди да тръгне, му казва, че трябва да отсъства, че няма да се бави, най-много ден-два, да гледа да не пише, ако може, ако не може, да предупреди съседката, която и да е, някоя, тя ще остави ключа си в саксията до вратата, да каже на брат си, ако трябва, поне за ден може да се откъсне от ценната си фабрика, да не се движи много, най-много до кухнята, където има яхния, супа, два хляба, нещо за десерт.

Четири:

Пътят към планината е прав, идеален. Край него има тополи. Пръстите на вятъра бутат върховете им насам и натам. Сенките на дърветата падат върху пътя като езици, облизват сивкавата му кожа, прибират се.

Тя върви по средата на пътя, гледа да не ги настъпва. Все едно не са сенки, а дупки. Като че ли всяка следваща крачка може да се окаже началото на полет надолу. Очите ѝ вече са в планината, даже отвъд нея. Скоро цялата ще е там и ще разбере. Или лудата ще се окаже лъжкиня. Просто завистница. Не ѝ се иска да мисли за това сега. Няма да мисли. Ще върви само напред, до края на пътя, после по пътеката през планината, след това по пътеката към долината, за която ѝ разказа онази. Докато върви, няма да поглежда назад, разбира се. Няма да поглежда нагоре, за да не се ядоса отново на онези изчадия, които носят откъснатите парчета от мъжа ѝ и от десетки други хора нанякъде отвъд планината. Как бих подпалила гнездата им! Или може би не. Те вече са въгленочерни. Бих запушила ада, от който излитат. Да.

Пет:

Тя е на края на пътя си. Иска ѝ се да продължи, поне още няколко крачки, но не може. Иска ѝ се да затвори очи, поне за момент, но не може. Иска ѝ се, щом е така, да е статуя, да е камък, но не е. Иска ѝ се да е луда и да си измисля, да фантазира, но явно е с разума си, не го е изгубила.

Вижда я: къщата в гората.

Бяла, красива. Тази къща е като спусната отнякъде, толкова ненамясто, но толкова немислима другаде. Тази къща, сигурна е тя, е извън времето. Пролет, лято, есен, зима се гонят около нея, без да я докосват, като страхливи ухажори. Тази къща е най-сигурното място на света. Сега вече може да се движи. Нещо е изцедило парализата от тялото ѝ. Докато е гледала къщата, тя е изпълзляла като змия и се е скрила под ня-

кой камък. Прави няколко крачки напред, бавни в началото, после – после почти тича към белите стени, към вратата от светло дърво, с брава от мед. Спира я строгият взор на прозорците. Ние водим към душата на тази къща, чува ги тя, не може да тичаш към душата на каквото и да било. Към душите трябва да пристъпваш внимателно, тихо. Разбира се, кима тя, разбира се. И се спира. Как може да ги вижда чак сега?! Птиците са няколко. Накацали са на покрива, на первазите, една подскача пред вратата. Очите им са любопитни, клюновете – пълни. Движенията ѝ не ги плашат. Само студеният вятър, изглежда, е способен да разбърка перфектната подредба на перата им. Тя се опитва да им изкрещи нещо и тогава разбира, че на това място няма глас. Не се учудва, логично ѝ се струва. Птиците изчезват в къщата. Една по една. През прозореца, през стената, през вратата, през покрива. Потъват като гмурци в отражението на дом край най-спокойното езеро на света. Тя си мисли: и тук са напад. И пристъпва напред, внимателно, към прозорците.

Вижда ги: мъжът и жената.

Той лежи на дясната половина на леглото им. Тя е седнала на стол до него. В скута ѝ има кърпа. В краката ѝ има леген. Краката ѝ са слаби, елегантни – това се забелязва лесно, защото роклята, която носи, е къса. Дрехата е в зеленото на есента, тъмно, прекрасно до кафявото на косите ѝ. Мъжът изглежда е гол. Горната половина на тялото му – със сигурност. Долната е под одеяло, което е сиво като пердетата на спалнята. Сиво и като килима долу, под нежните ѝ крака. Неговите крака най-вероятно са силни като ръцете и раменете му. И също така покрити с рани. Жената отвън въздиша с разбиране. И продължава да гледа. Вижда птиците, които вече са в къщата.

Една по една се появяват в спалнята. Въртят гла-

ви настрани, за да обхванат очите им обитателите на дома. Търсят къде клюновете да оставят товарите си, за да могат да откъснат нови парчета месо. След момент тя разбира, че греша. Птиците започват да скачат, по сивия килим, към металния леген. Оставят парчетата там, в легена, в краката ѝ. Не оставят по килима нито следа, нито капка кръв. Жената се навежда и потапя кърпата в легена. Изстиска я и я понася към тялото на мъжа. Започва да промива раните, които, една след друга, изчезват. Мъжът гледа към жената. Тя се усмихва. Смее се. Двамата се смеят. Изглеждат радостни. Изглеждат познати. Онази отвън не чува нищо. Може само да чете чертите им.

И след това вижда детайлите:

всички детайли пред очите ѝ. Всяка бръчка по лицето на мъжа, по белите чаршафи, всяка прашичка по скрина и върху скута на жената, всеки паяк в ъглите, в цепнатините, всеки цвят от снимките на децата по стената, всяка буква по отворената върху нощното шкафче книга, всяка линия от дърворезбата на гардероба, всеки косъм по неговото тяло и по тялото на котката, която спи на лявата половина на леглото, всеки клавиш на счупената пишеща машина на бюрото. Детайлите я заливат, вливат се в нея и заемат освободеното от парализата тяло. Текат по вените и артериите ѝ и пълнят главата ѝ. Гризат мислите ѝ, изяждат ги. Детайлите правят света, този ужасен свят отвъд планината, реален. И невъзможен за нея. Тя може само да ги гледа. Тя може само да чете знаците на този свят. Дори да се протегне, няма да докосне нищо. Дори да отвори уста, няма да изкрещи нищо. Дори и да тръгне, няма да отиде никъде. Невъзможно е да се движиш из място, което не е за теб, казват ѝ прозорците. И тя не кима, защото не може.

КОЛКО ТРУБАДУРИ СА НУЖНИ ЗА ЗАВИВАНЕТО НА ЕДНА КРУШКА

В броя участваха:

Васил Велчев <http://lazy-bg.blogspot.com/>
Морийн Ф. Макхю <http://my.en.com/~mcq/>
Зорница Ангелова <http://zory-angel.com/>
Кори Доктороу <http://craphound.com/>
Кидж Джонсън <http://www.kijjohnson.com/>
Преслава Кирова <http://goruna.blogspot.com/>
Джон Кесъл <http://www4.ncsu.edu/~tenshi/index2.html>
Владимир Кабрански <http://nyamamideya.blogspot.com/>
Питър Уотс <http://www.rifters.com/>
Дерек Зумстег <http://www.zumsteg.net/>
Бенджамин Розенбаум <http://www.benjaminrosenbaum.com>
Диана Великова <http://somewhereonthestreetofdreams.blogspot.com/>
Мари Робинет Ковал <http://maryrobinettekowal.com>
Владимир Полеганов <http://ikosmos.blogspot.com/>

Снимка за илюстрация на корицата:

"4193678K" от Милена Чолакова <http://papermill-milenka.blogspot.com/>

Водещ редактор и оформление:

Петър Тушков <http://eet-live.com/>

Сборище на трубадури © 2011

Този брой, освен ако не е указано изрично за отделните му части, ползва условията на договора

КРИЕЙТИВ КОМЪНС
ПРИЗНАНИЕ-НЕКОМЕРСИАЛНО-БЕЗ ПРОИЗВОДНИ 2.5 БЪЛГАРИЯ (CC BY-NC-ND 2.5)

Всички излизали досега броеве на списанието trubadurs.com/issues
Изпращане на новини и материали trubadurs.com/за

Facebook facebook.com/trubadursmagazine
Twitter twitter.com/trubadurs_mag

trubadurs.com

